

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 2 grudnia 2014 r.

Poz. 2284

INFORMACJA NR 1/2014
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI
WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE

z dnia 26 listopada 2014 r.

w sprawie sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Zielonej Górze za 2013 rok

Na podstawie art 400h ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) ogłasza się Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2013, stanowiące załącznik do niniejszego ogłoszenia.

Prezes Zarządu

Alicja Makarska

Sprawozdanie Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w 2013 roku

1. WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest samodzielną instytucją finansową i od 2010 roku, w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, funkcjonuje jako samorządowa osoba prawna.

Przedmiotem działania Funduszu jest finansowanie głównie inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z kierunkami polityki ekologicznej państwa i celami środowiskowymi wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, realizowane w oparciu o środki własne.

Fundusz realizuje również zadania związane z obsługą na terenie województwa lubuskiego środków unijnych przeznaczonych na ten obszar.

Dla perspektywy finansowej 2007-2013 Fundusz realizuje zadania w:

- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) w roli Instytucji Wdrażającej (pośredniczącej II stopnia) w zakresie dwóch priorytetów: I - Gospodarka wodno-ściekowa oraz II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- Lubuskim Regionalnym Programie Operacyjnym (LRPO) w roli Instytucji Pośredniczącej w Priorytecie III - Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze prowadził w 2013 roku działalność, która była regulowana przez następujące podstawowe przepisy prawa oraz porozumienia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013, poz. 1232 ze zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. 2012 r. poz. 145, ze zm.),

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2010 r. Nr 185, poz. 1243, ze zm.), obecnie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. 2013.21 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. (Dz.U. 2013, poz. 627 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. 2013, poz. 1409 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2013r., poz. 885 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 226, poz. 1479),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2013, poz. 330 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2012, poz. 749, ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009, poz. 712, ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2013, poz. 907 ze zm.),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. 2007, poz. 404, ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198) oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej,
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. 2013, poz. 168),
- Statut WFOŚiGW w Zielonej Górze nadany Uchwałą nr XLVIII/480/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 30 marca 2010 roku,
- Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej

25 mln euro) zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z późn. aneksami,

- Porozumienie w sprawie realizacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 dla Priorytetu III. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zawarte w dniu 13 grudnia 2007 z Zarządem Województwa.

Równocześnie działalność Funduszu regulowana była także, przyjmowanymi przez organy Funduszu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami, dokumentami wewnętrznymi takimi jak:

- lista przedsięwzięć priorytetowych,
- kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek, oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji,
- plan działalności oraz plan finansowy Funduszu.

2. RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza w 2013 roku funkcjonowała w składzie:

- Iwona Gawłowska - przedstawiciel Ministra Środowiska - Przewodnicząca RN,
- Leszek Turczyniak – Wiceprzewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Lubuskiego – Wiceprzewodniczący RN,
- Jerzy Tonder – Wicedyrektor Departamentu Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego - Sekretarz RN,
- Ryszard Barański - przedstawiciel Lubuskiego Sejmiku Gospodarczego,
- Wojciech Kozieja - przedstawiciel organizacji ekologicznych,
- Ludwik Lipnicki - Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody,
- Jan Rydzanicz – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.
(od 18 lutego 2013 r.)

W roku 2013 w trakcie 7 posiedzeń Rada Nadzorcza przyjęła łącznie 30 uchwał. W dniu 5 kwietnia 2013 roku Rada Nadzorcza przyjęła uchwałę nr 000/06/13 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2012 oraz w sprawie przeznaczenia zysku netto za rok 2012 i uchwałę nr 000/07/13 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności WFOŚiGW w Zielonej Górze w roku 2012.

Lista przedsięwzięć priorytetowych na 2014 rok przyjęta została uchwałą nr 000/09/13 z dn. 5 kwietnia 2013 roku. Kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek na 2014 rok przyjęte zostały uchwałą nr 000/10/13 z dn. 5 kwietnia 2013 roku. Zasady te zostały zmienione w roku 2013 uchwałą nr 000/26/13 z dn. 30 listopada.

Obowiązujące na 2013 rok Kryteria wyboru przedsięwzięć, ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Zielonej Górze, zasady udzielania i umarzania pożyczek, zasady udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek przyjęte były uchwałą Rady Nadzorczej nr 000/13/12 z dn. 30 marca 2012 roku, a zmienione uchwałą nr 000/27/12 z dn. 28 września 2012 roku.

Obowiązująca na 2013 rok lista przedsięwzięć priorytetowych, przyjęta została uchwałą Rady Nadzorczej nr 000/12/12 z dn. 30 marca 2012 roku.

Obowiązujący na rok 2013 Plan działalności Funduszu, przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 000/32/12 z dn. 22 listopada 2012 roku korygowany był w 2013 roku uchwałą Rady Nadzorczej nr 000/26/13 z dn. 30 listopada.

Obowiązujący na rok 2013 Plan finansowy, przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 000/33/12 z dn. 22 listopada 2012 roku, korygowany był w 2013 roku uchwałą Rady Nadzorczej nr 000/25/13 z dn. 30 listopada.

W dniu 30 listopada 2013 roku uchwałą nr 000/27/13 przyjęty został Plan działalności Funduszu na rok 2014, a uchwałą nr 000/28/13 Plan finansowy Funduszu na rok 2014.

3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2013 roku Zarząd Funduszu pracował w następującym składzie:

- Alicja Makarska - Prezes Zarządu,
- Michał Stosik - Z-ca Prezesa Zarządu,
- Maciej Kałuski - Z-ca Prezesa Zarządu,
- Jarosław Kaszkowiak – Z-ca Prezesa (od dnia 6 czerwca 2013 r.)

W okresie sprawozdawczym Zarząd na 59 posiedzeniach podjął 107 uchwał dotyczących:

- udzielenia promes dofinansowania zadań,

- udzielenia dofinansowania zadań,
- przyjęcia rozliczeń zadań zakończonych,
- przyznania nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości,
- zwrotu przez beneficjenta nieprawidłowo wydatkowanych środków pozyskanych w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego,
- przystąpienia do Programu NFOŚiGW pn. „Gospodarowanie odpadami innymi niż niebezpieczne – część II Usuwanie wyrobów zawierających azbest”,
- przyjęcia regulaminu dofinansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu pn. „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA”.

Na koniec 2013 roku w Biurze Funduszu zatrudnione były 32 osoby, w tym w Wydziale Ekspertyz Ekonomiczno-Inżynierskich – 7 osób, w Wydziale Funduszy Europejskich – 17 osób, w Wydziale Finansowo-Księgowym - 3, w Wydziale Administracyjnym Biura - 4 oraz Audytor Wewnętrzny. Obsługa zadań unijnych (realizowana przez Wydział Funduszy Europejskich oraz częściowo przez Wydział Finansowo-Księgowy, a w zakresie nadzoru przez Zarząd) na koniec 2013 roku absorbowała 15,15 etatu, z tego 7,20 przypadło na POIiŚ, a 7,95 na LRPO. Podobnie jak w latach ubiegłych obsługa prawna realizowana była przez firmę zewnętrzną na zasadzie stałego zlecenia. Do końca września również w tej formie administrowano siecią komputerową. Prowadzenie spraw BHP realizowane było w ramach umowy zlecenia.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Wojewódzki Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Fundusz udzielił w 2013 roku pomocy publicznej w formie pomocy de minimis. Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymał jeden przedsiębiorca. Pomoc wyrażona w ekwiwalencie dotacji brutto (EDB) wyniosła 30.461 zł. Fundusz udzielił również pomocy regionalnej w ramach programu regionalnego XR 18/2007 w wysokości 66.715 zł.

5. KONTROLE

5.1. Kontrole zewnętrzne

W 2013 roku instytucje zewnętrzne przeprowadziły osiem kontroli działalności Funduszu.

1. Ministerstwo Środowiska - trzy kontrole:
  - „Kontrola Roczego Planu Działań POIiŚ Pomoc Techniczna 2013”, w okresie 20-23 sierpnia 2013r.,
  - „Kontrola trwałości Rocznych Planów Działań Pomoc Techniczna 2007-2012”, w okresie 22 sierpnia – 13 września 2013r.,
  - „Kontrola systemowa Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” w zakresie prowadzenia działań info-promo, identyfikacji nieprawidłowości, wniosków o płatność, KSI SIMIK 2007-2013 oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych, w okresie 18-20 września 2013r.
2. Urząd Marszałkowski - Instytucja Zarządzająca Lubuskim Regionalnym Programem Operacyjnym - trzy kontrole:
  - „Kontrola projektu: RPLB 06.01.00-08.002/12-00 – wsparcie zarządzania i wdrażania w 2012r.”, w dniach 11-18 marca 2013r.,
  - „Kontrola projektu: RPLB 06.02.00-08.002/12-00 – wsparcie informacji i promocji w 2012r.”, w dniach 11-18 marca 2013r.,
  - „Kontrola systemowa w zakresie: kontroli projektów, weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków o płatność i podpisywania i aneksowania umów o dofinansowanie”, w dniach 26 czerwca – 5 lipca 2013r.
3. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej - dwie kontrole:
  - „Audyt systemu zarządzania i kontroli Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 IP II”, w dniu 15 stycznia 2013r.,
  - „Audyt operacyjny projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko nr POIS.02.01.00-00.013/09”, w dniu 28 maja 2013r.

Wydawane zalecenia pokontrolne realizowane były w trybie roboczym.

5.2 Kontrole wewnętrzne

W 2013 roku Fundusz w ramach działalności statutowej przeprowadził 10 terenowych kontroli realizacji zadań dofinansowywanych ze środków krajowych.

W ramach realizacji kontroli „krajowych” objęto weryfikacją 5 - umów dotacji, 2 - umowy przekazania środków, 3 - umowy pożyczek. Kontrolą objęto 6 zadań realizowanych na podstawie umów zawartych w 2012 roku, 4 zadania realizowane na podstawie umów zawartych w 2013 roku. Dokumentacja fotograficzna kontrolowanych obiektów przechowywana jest w formie elektronicznej. Ustalenia z kontroli opisano w protokołach, które bez uwag podpisali wszyscy kontrolowani.

Oprócz kontroli w terenie, przeprowadzono również bieżącą weryfikację dokumentów formalnych i finansowych związanych z realizowanymi umowami, zarówno na etapie przygotowania, realizacji jak i rozliczenia końcowego.

Do specyficznych form kontroli wspomagających zarządzanie Funduszem należy zaliczyć audyt wewnętrzny. Jest on działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Ocena ta dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w jednostce.

Działania prowadzone w ramach audytu wewnętrznego w 2013 roku miały na celu usprawnianie funkcjonowania Funduszu i obejmowały rzetelne, niezależne badanie systemów zarządzania i kontroli, w tym procedur kontroli finansowej. Ich wynikiem było dostarczenie obiektywnej i niezależnej oceny efektywności i skuteczności tych systemów. W wyniku zrealizowanych zadań audytowych, oceniających zarówno działalność podstawową jak i wspomagającą Funduszu, audytor wewnętrzny stwierdził prawidłowe funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w badanych obszarach.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Od lutego 2002 roku w Funduszu funkcjonuje system zarządzania jakością. Obecnie obowiązuje norma „Systemy zarządzania jakością. Wymagania PN-EN ISO 9001:2009”.

System ten był certyfikowany dla WFOŚiGW w Zielonej Górze do dnia 3 lutego 2014 roku w zakresie:

- finansowego wspierania przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

- realizacji powierzonych zadań w procesie zarządzania środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej.

System zarządzania jakością potwierdza, iż zarządzanie powierzonymi Funduszowi środkami odbywa się pod stałym nadzorem, wg ściśle określonych procedur, zapewniających skuteczne spełnianie ustalonych wymagań jakościowych. Na dzień sporządzania sprawozdania Fundusz uzyskał certyfikat na kolejny okres, do dnia 3 lutego 2017 roku.

7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Przedstawiciele WFOŚiGW w Zielonej Górze uczestniczyli w spotkaniach, szkoleniach i konferencjach tematycznie związanych z problematyką ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Były one okazją do prezentacji Funduszu i możliwości uzyskania dofinansowania przez Beneficjentów. Szczegółowo omawiano warunki pozyskania dotacji i pożyczek ze środków statutowych Funduszu. Szczególnie szeroko informowano o środkach Programu Priorytetowego NFOŚiGW pn. "Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne - Usuwanie wyrobów zawierających azbest", wspólnie finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz w Zielonej Górze. Informowano także o możliwości pozyskania środków na dofinansowanie projektów informacyjno-edukacyjnych, dotyczących wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminach województwa lubuskiego w świetle ustawy z 1 lipca 2011 o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Obie oferty prezentowano m. innymi na Konwencji Stowarzyszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego. Prezentowano również możliwości pozyskiwania dotacji w ramach konkursów uruchamianych w 2013 roku ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

O warunkach udzielanej pomocy Fundusz informował za pośrednictwem mediów lokalnych.

Rok 2013 to 20 lecie funkcjonowania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska. Uczestniczyliśmy w organizowanych wspólnie przez Fundusze uroczystych obchodach 20-lecia. Na konferencji prasowej, która odbyła się w Warszawie 19 czerwca podkreślano rolę i znaczenie wojewódzkich funduszy w finansowaniu ochrony środowiska. Konferencji prasowej towarzyszyły także działania plenerowe. Prezentowano wystawę fotograficzną o efektach funkcjonowania wszystkich funduszy na przestrzeni 20 lat. Prowadzono również zajęcia edukacyjne Mobilnego Centrum Edukacji Ekologicznej.

Dodatkowo WFOŚiGW w Zielonej Górze uczcił swe 20-lecie współuczestnicząc w dniach otwartych instytucji, które korzystały z dofinansowania. I tak: 25 maja w siedzibie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 2 w Zielonej Górze, w dniach 23-26 czerwca w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp., w dniach 27-28 września w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze, w dniu 5 października w Zakładzie Utylizacji Odpadów w Chróściku oraz w dniach 8-9 października w Centrum Edukacji Ekologicznej oraz w Dziale Zagospodarowania Odpadów ZGKiM w Raculi. Podczas Dni Otwartych łącznie kilkaset osób zapoznało się efektami wsparcia udzielonego przez Fundusz.

Głównym źródłem przekazu informacji pozostawał Internet. Fundusz poprzez stronę www.wfosigw.zgora.pl, a w pierwszej kolejności poprzez publikowany na niej Biuletyn Informacji Publicznej, rozpowszechniał wszelkie dokumenty, m. innymi: bieżące kryteria i zasady, programy dofinansowania zadań ekologicznych, wzory aktualnych wniosków, wykazy i wzory dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania pomocy. W ramach strony funkcjonowały dwa odrębne serwisy poświęcone POIiŚ oraz LRPO.

DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

8.1 Pozyskiwanie środków

Środki wykorzystywane na działalność statutową Funduszu pochodziły z opłat za korzystanie ze środowiska, kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska, oprocentowania udzielonych pożyczek oraz operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Corocznie znaczące źródło dofinansowywania stanowią środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich.

8.2. Realizacja zadań statutowych

Rok 2013 roku był pierwszym rokiem obowiązywania „Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020”.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz realizował, w zakresie zgłaszanych potrzeb, cztery główne priorytety. Należały

do nich: Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Ochrona atmosfery oraz Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów.

Działalność Funduszu w roku 2013 obejmowała realizację zadań statutowych wyrażającą się udzielaniem pomocy finansowej na zadania proekologiczne ze środków własnych Funduszu w formie pożyczek, dotacji, przekazania środków oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Na rok 2013 złożono 146 wniosków. Z przyczyn formalnych odrzucono 11 wniosków. Sporządzeniem umowy sfinalizowano 97 wniosków na łączną kwotę 44.148.984,61 zł, w tym: 19 umów pożyczek na kwotę 33.323.459,90 zł oraz 73 umowy dotacji i 5 umów przekazania środków na łączną kwotę 10.825.524,71 zł. Dziewięć wniosków uzyskało promesę dofinansowania na lata następne. Pozostałe 29 nie zostało załatwionych w związku z formalną rezygnacją lub brakiem złożenia ostatecznego wniosku przez wnioskodawców. Listę umów zawartych w 2013 roku załączono do sprawozdania w postaci wykazu nr 1.

W tabeli nr 1 oraz na wykresie nr 1 przedstawiono strukturę umów zawartych w 2013 roku wg komponentów, w podziale na pożyczki i dotacje łącznie z przekazaniem środków. Najwięcej umów zawarto w komponentach: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami - 31, Edukacja ekologiczna – 30, Ochrona wód - 12 oraz Nadzwyczajne zagrożenia środowiska - 10. W ujęciu wartościowym największy udział miała Ochrona wód. Przypadało na nią 69,0% kwoty całej pomocy oraz 91,3% kwoty pożyczek. Prawidłowość ta występuje już od wielu lat. W tabeli nr 2 oraz na wykresie nr 2 podano dane dla ostatnich 4 lat, które jednoznacznie potwierdzają, że cały czas ponad 60% kwoty całkowitej pomocy kierowana jest na komponent Ochrona wód, w którym zgłaszano największe zapotrzebowanie na środki Funduszu.

W ramach działalności statutowej w okresie objętym sprawozdaniem Fundusz obsługiwał 162 umowy, zarówno zawarte w roku 2013 jak i w latach poprzednich.

W roku 2013 Fundusz podpisał aneksy do umów zawartych w latach poprzednich zmieniające wartość dofinansowania na kwotę ogółem 3.765.059,33 zł.

Podobnie jak w latach ubiegłych, Fundusz nie zawierał indywidualnych umów na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych. Były one realizowane w ramach linii kredytowych prowadzonych na podstawie umowy z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. w sprawie dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ

S.A. na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa lubuskiego. Funkcjonowały cztery linie kredytowe finansujące: realizację zadań modernizacyjnych służących ochronie powietrza (linia nr 1), budowę małych i przydomowych oczyszczalni ścieków (linia nr 2), termomodernizację budynków (linia nr 3) oraz zadania związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest (linia nr 4).

W roku 2013 BOŚ S.A. udzielił 13 kredytów na zadania z linii kredytowych nr 1, 2 oraz 3 na ogólną kwotę 538.013,33 zł, a Fundusz dopłacił do oprocentowania wszystkich umów będących w okresie spłaty (w tym także z lat poprzednich) 21.543,55 zł.

W roku 2013 Fundusz realizował dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego w ramach umowy zawartej z Gminą Witnica na zadanie „Ujście Warty – zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji Witnica”. Wysokość dopłat w 2013 roku wyniosła 43.805,13 zł.

Podstawowymi kontrahentami Funduszu, tak jak w latach poprzednich, pozostawały jednostki samorządowe. Zestawienie umów zawartych w roku 2013 z podziałem na grupy kontrahentów przedstawiono w tabeli nr 3 oraz na wykresie nr 3. Najwięcej nowych umów - 61 zawarto z gminami (55 w formie dotacji, a 6 w formie pożyczek). Wartościowo największy udział w dotacjach miało Województwo Lubuskie (66,9% ogólnej kwoty dotacji), a w pożyczkach - przedsiębiorcy (90,7% ogólnej kwoty pożyczek). Średnia wysokość dofinansowania wyniosła: w pożyczkach ponad 1.753 tys. zł, a w dotacjach ponad 138 tys. zł.

W roku 2013 zasady przyznawania pomocy określały maksymalne pułapy pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych – w przypadku pożyczek na zadania realizowane wyłącznie ze środków krajowych przez jednostki samorządu terytorialnego, spółki wodno-ściekowe oraz podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych j.s.t. - do 100%, a dla zadań realizowanych przez pozostałych wnioskodawców do 80%. W przypadku pożyczek na realizację zadań przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych (z wyłączeniem pożyczek płatniczych) - do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Pożyczki udzielane były na zadania inwestycyjne w dziedzinach: ochrona wód, zaopatrzenie w wodę, ochrona powietrza oraz nadzwyczajne zagrożenia.

Maksymalny pułap pomocy w przypadku dotacji (lub przekazania środków) wynosił do 100% kosztów kwalifikowanych przy dofinansowaniu: bazy danych jednostek korzystających

ze środowiska, obowiązanych do ponoszenia opłat, tworzenia wojewódzkich programów bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska oraz do 100% kosztów, których obowiązek pokrywania przez Fundusz wynikał z obowiązujących przepisów prawa. W przypadku pozostałych zadań realizowanych ze środków krajowych - do 50% kosztów kwalifikowanych. Dla zadań realizowanych przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych, przy dofinansowaniu w formie dotacji lub przekazania środków, maksymalny udział środków Funduszu wynosił do 50% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych.

Dotacjami (łącznie z przekazaniem środków) wspierane były zadania w następujących dziedzinach: monitoring środowiska, gospodarka wodna, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna oraz ochrona przyrody. Obejmowały one między innymi: odbudowę i modernizację wałów przeciwpowodziowych, odbudowę przepompowni, zakup samochodów ratowniczych i sprzętu specjalistycznego dla jednostek Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, zadania z zakresu ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej.

Dotacjami wspierane były również zadania dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest. Było to realizowane już 3-ci rok z rzędu w ramach Programu Priorytetowego NFOŚiGW pn. "Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, Część III - Usunięcie wyrobów zawierających azbest", który adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest oraz posiadających opracowany i przyjęty uchwałą Rady Gminy Gminny Program Usuwania Azbestu. Gminy przystępujące do Programu mogły uzyskać dofinansowanie w wysokości 100% kosztów kwalifikowanych w formie dotacji (50% dofinansowania stanowiła dotacja NFOŚiGW i 50% dotacja WFOŚiGW w Zielonej Górze). Kosztami kwalifikowanymi są koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Do Programu w roku 2013 przystąpiło 31 Gmin (w 2011 - 8, a w 2012 - 16). Po wykonaniu zadań rzeczywiste koszty ich realizacji osiągnęły wartość 1.516.034,77 zł, tj. 54,96% pierwotnie zgłoszonego zapotrzebowania, a rzeczywiste dofinansowanie w formie dotacji, w ramach Programu wyniosło 1.516.034,66 zł. Beneficjenci pomocy to Gminy: Kostrzyn nad Odrą, Kłodawa, Strzelce Krajeńskie, Górzycza, Ośno Lubuskie, Rzepin, Cybinka, Lubniewice, Sulęcín, Torzym, Krzeszyce, Świebódzin, Krosno Odrzańskie, Bobrowice, Dąbie, Nowogród Bobrzański, Sulechów, Czerwieńsk, Babimost, Kargowa, Zielona Góra, Zabór, Kożuchów,

Nowe Miasteczko, Bytom Odrzański, Siedlisko, Nowa Sól, Wschowa, Jasień, Brody i Szprotawa. Zestawienie udzielonego dofinansowania zawiera wykaz nr 2.

Podobnie jak w latach poprzednich, Fundusz realizował zadania wynikające z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zwrotu gminom dochodów zwolnionych z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne. Wskutek realizacji tego rozporządzenia Fundusz przekazał lubuskim gminom w roku 2013 środki w kwocie 17.125 zł, stanowiące równowartość utraconych dochodów za rok 2012. Dopłaty przekazano następującym gminom: Lubiszyn, Trzciel, Kłodawa, Lubrza, Skąpe, Sława, Międzyrzecz, Kargowa, Przytoczna, Wschowa, Babimost, Bledzew oraz Pszczew. Równocześnie w ramach korekty za rok 2011 gminom Kłodawa oraz Lubiszyn przekazano łącznie 832 zł.

Fundusz przyznał w 2013 roku nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej, w wysokości ogółem 30.000 zł. Nagrody przyznano lubuskim laureatom XIV edycji ogólnopolskiego Konkursu o Puchar Recyklingu; po 8.000 zł otrzymali: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp., Celowy Związek Gmin CZG – 12 w Sulęcinie oraz Spółka Komunalna Wschowa Sp. z o.o. we Wschowie, a Zespół Kształcenia Specjalnego nr 1 im. Karola Wojtyły w Gorzowie Wlkp. nagrodzono kwotą 6.000 zł.

W związku z wprowadzeniem od 1 lipca 2013 roku, w oparciu o znowelizowaną ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przełomowych zmian w zakresie odbioru odpadów komunalnych, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze wsparł lubuskie gminy w działaniach informacyjno-edukacyjnych w tym zakresie. Celem była jednorazowa pomoc finansowa we właściwym upowszechnieniu przez nie informacji o wprowadzaniu nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a więc przyjęciu nowych rozwiązań systemowych i związanych z tymi zmianami - nowych obowiązków, zarówno gminy jak i mieszkańców, w tym głównie właścicieli nieruchomości. Ogółem dofinansowanie uzyskały 42 gminy, z tego 19 na podstawie wniosków indywidualnych oraz 23 poprzez działające w ich imieniu Związki międzygminne: Związek MG Eko-Przyszłość, Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi "Odra Nysa Bóbr" oraz Celowy Związek Gmin SGO5. Z zabezpieczonej przez Fundusz na ten cel kwoty 500 tys. zł kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła ogółem 198.893,59 zł i

wahała się od 651,9 zł w przypadku Gminy Lipinki Łużyckie do kwoty 67.692 zł dla Związku MG Eko-Przyszłość obsługującego 13 gmin: Bojadła, Bytom Odrzański, Kargowa, Kolsko, Kożuchów, Nowa Sól – Gmina i Miasto, Nowe Miasteczko, Otyń, Siedlisko, Sława, Szlichtyngowa oraz Wschowa.

8.3 Efekty finansowania zadań

8.3.1 Ochrona wód - OW, Zaopatrzenie w wodę - ZW

W 2013 roku Fundusz dofinansowywał zadania związane z gospodarką wodno-ściekową oraz z zaopatrzeniem w wodę w gminach: Jasień, Żary, Krosno Odrzańskie, Sława, Kargowa, Kożuchów, Słubice, Słońsk oraz Trzciel.

W wyniku współfinansowania przez Fundusz zadań realizowanych w ramach komponentów OW oraz ZW uzyskano w 2013 roku potwierdzony efekt w postaci zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej o dł. 1.704 mb oraz stację uzdatniania wody o wydajności 346 m³/h. Część spośród zadań jest w realizacji, a efekt ekologiczny zaplanowano w roku 2014 oraz w latach następnych.

W komponentcie Ochrona wód udzielono 12 pożyczek, z tego 4 jako pożyczki płatnicze. Wśród największych wymienić należy następujące zadania:

- „Budowa i modernizacja sieci oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych w aglomeracji Żary” (kontrahent Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Żary) - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 20.000.000 zł na zadanie o koszcie całkowitym 75.358.216,92 zł. Efekt rzeczowy stanowi wykonanie kanalizacji grawitacyjnej, podciśnieniowej i tłocznej o łącznej długości – 61.600 m, modernizacja 200 m kanalizacji sanitarnej oraz budowa 40 szt. przepompowni ścieków. Efekt ekologiczny - przyrost liczby mieszkańców odprowadzających ścieki systemem kanalizacji do oczyszczalni w Żarach - 6.867 osób. Zadanie realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.
- „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Krosno Odrzańskie - etap I” (kontrahent Krośnieńskie Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim.) - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 4.747.628,13 zł na zadanie o koszcie całkowitym 32.989.065,63 zł. Efekt rzeczowy to wykonanie kanalizacji sanitarnej o długości 28.663 m, 2.542 m przyłączy

kanalizacyjnych, 22 przepompownie, budowa sieci wodociągowej o długości 36.000 m, przyłączy wodociągowych o długości 1.000 m oraz przebudowa 2 stacji uzdatniania wody. Efekt ekologiczny - przyrostu liczby mieszkańców odprowadzających ścieki systemem kanalizacji do oczyszczalni w Krośnie Odrzańskim w liczbie 3.311 osób oraz przyrost liczby mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej - 400 osób. Zadanie realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

- „Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w m. Jasień obejmującej ul. Lubską, Mickiewicza, Rolniczą, Akacjową, Letnią, Brzozową, Brukową i Konopnickiej” (kontrahent Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasień) - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 398.746 zł oraz pożyczki płatniczej w wysokości 1.196.236 na zadanie o koszcie całkowitym 1.196.827,91 zł. Efekt rzeczowy to: wykonanie kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 3.793 m, przykanalików - 576 m i 1 przepompowni ścieków. Efekt ekologiczny: podłączenie 295 osób do nowo wybudowanej kanalizacji. Zadanie realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.
- „Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Lubogoszcz” (kontrahent Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sława Sp. z o.o.) - dofinansowanie w formie pożyczki płatniczej w wysokości 819.765 zł na zadanie o koszcie całkowitym 1.344.414,62 zł. Efekt rzeczowy: wykonanie kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 348 m, 2 pompowni ścieków oraz sieci wodociągowej o długości 3.808 m i przyłączy wodociągowych o długości 267 m. Efekt ekologiczny to podłączenie części ośrodków rekreacyjnych z ilością miejsc noclegowych w liczbie ca 200 oraz podłączenia 324 osób do sieci wodociągowej. Zadanie realizowane w ramach przedsięwzięcia finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.
- „Renowacja kanalizacji sanitarnej w ulicy: 1 Maja, Wandy i Kochanowskiego w Słubicach” (kontrahent Zakład Usług Wodno - Ściekowych Sp. z o.o. Słubice) - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 800.000 zł na zadanie o koszcie całkowitym 1.343.042,56 zł. Efekt rzeczowy: renowacja kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 1.791 m oraz renowacja 65 szt. studni. Renowacja zapewni szczelność na infiltrację i eksfiltrację.

- „Modernizacja ciągu technologicznego obróbki mechanicznej i termicznej osadów ściekowych. Modernizacja węzła odwadniania osadów ściekowych” (kontrahent Spółka Wodno - Ściekowa " Złota Struga") - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 794.000 zł na zadanie o koszcie całkowitym 982.700 zł. Efekt rzeczowy: dostawa i montaż kompletu urządzeń technologicznych wraz z zespołem sterującym oraz przebudowa wewnętrzna pomieszczeń stacji odwadniania osadów. Efekt ekologiczny: redukcja ilości osadów ściekowych o 700 Mg/rok w stanie po odwirowaniu (75% uwodnienia) tj. 200 Mg po wysuszeniu w solarnej suszarni osadów ściekowych.

W komponencie Zaopatrzenie w wodę udzielono dofinansowania na następujące zadania:

- „Modernizacja stacji uzdatniania wody w Lemierzycach oraz wykonanie dwóch nowych studni głębinowych” (kontrahent Gmina Słońsk) - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 663.000 zł na zadanie o koszcie całkowitym 1.745.596,15 zł. Efekt rzeczowy: wykonanie dwóch nowych studni głębinowych, remont budynku stacji, budowa dwóch zbiorników wody czystej, rurociągów międzyobiektowych, zasilania energetycznego, sterowniczego i sygnalizacyjnego oraz uzbrojenia studni głębinowych. Efekt ekologiczny: poprawa jakości wody potwierdzona wynikami fizykochemicznymi wody uzdatnionej oraz decyzją PIS o zdatności wody do spożycia. Zadanie realizowane w ramach przedsięwzięcia finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.
- „Rozbudowa i modernizacja kontenerowej stacji uzdatniania wody w Trzcielcu oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody w Chociszewie”, (kontrahent Gmina Trzciel) - dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 390.258 zł na zadanie o koszcie całkowitym 1.936.393,53 zł . Efekt rzeczowy: remont i dobudowa budynku stacji uzdatniania wody oraz budowa zbiorników wody czystej o poj. 100 m³ i 330 m³. Efekt ekologiczny: poprawa jakości wody potwierdzona wynikami fizykochemicznymi wody uzdatnionej oraz decyzją lub opinią PIS o zdatności wody do spożycia. Zadanie realizowane w ramach przedsięwzięcia finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

8.3.2 Ochrona powietrza - OA

W wyniku współfinansowania przez Fundusz realizacji zadań w komponentcie Ochrona powietrza (łącznie z zadaniami dofinansowywanymi dopłatami w BOŚ S.A.) uzyskano w roku 2013 efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń o: pył - 2,941 Mg/rok; SO₂ - 0,968 Mg/rok; NO_x - 0,148 Mg/rok; CO - 1,956 Mg/rok; CO₂ - 126,120 Mg/rok.

W komponentcie Ochrona powietrza w roku 2013 udzielono dofinansowania na zadania:

- „Zabudowa dwóch nowych układów odpylania dla kotłów w ciepłowni K-1031 w Nowej Soli” (kontrahent Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. Opole) - pożyczka w wysokości 472.299 zł na zadanie o koszcie całkowitym 1.245.498 zł.
- „Kompleksowa przebudowa kotła WCO - 80 nr 3 wraz z przebudową instalacji odpylania tego kotła oraz przebudowa instalacji odpylania kotła WCO-80 nr 2 w kotłowni przy ul. Łąkowej w Sulechowie” - (kontrahent Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. Opole) - pożyczka w wysokości 515.200 zł na zadanie o koszcie całkowitym 792.120 zł.

8.3.3 Edukacja ekologiczna - EE

W ramach komponentu Edukacja Ekologiczna Fundusz wspierał projekty podnoszące świadomość ekologiczną i motywujące do pogłębiania wiedzy o środowisku naturalnym oraz jego cywilizacyjnych zagrożeniach.

Priorytetowym działaniem w roku 2013 była edukacja społeczności lubuskiej o konieczności zmian w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, wprowadzanych w Polsce od 1 lipca 2013 roku znowelizowaną w 2011 roku ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Mając na uwadze znaczenie nowego prawa dla ochrony środowiska, Fundusz od 1 stycznia 2013 r. uruchomił program pomocowy, który w ramach odrębnego naboru wniosków, wspierał finansowo lubuskie gminy w działaniach edukacyjno-informacyjnych o nowych rozwiązaniach systemowych w gospodarowaniu odpadami oraz o związanych z tymi zmianami nowych obowiązkach i prawach - zarówno gminy jak i mieszkańców. Na wsparcie takich projektów na terenie województwa lubuskiego, Fundusz przewidział 500.000,- zł, a udzielane dotacje mogły pokrywać do 100% kosztów kwalifikowanych zadania, przy czym maksymalna wysokość pomocy finansowej wynikała z liczby mieszkańców gminy pomnożonej przez 0,50 zł.

Od stycznia do końca grudnia 2013 r. roku dzięki pomocy Funduszu, wykorzystanej przez gminy w wysokości blisko 199 tys. zł, informacje i wiedzę o wdrażaniu nowego systemu upowszechniono w 42 gminach lubuskich, obejmując edukacją 434.382 mieszkańców. Zakres działań stanowiły głównie: spotkania informacyjne z mieszkańcami, druk i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych (deklaracje, ulotki, foldery, plakaty, poradniki w łącznym nakładzie ponad 307 tys. egz.), prezentacje multimedialne rozpowszechniane na płytach CD i wykorzystywane w trakcie 16 spotkań z mieszkańcami, w szkołach, na 2 imprezach masowych i na stronach internetowych związków międzygminnych, 28 tematycznych artykułów prasowych publikowanych w mediach regionalnych i lokalnych, 4 audycje telewizyjne i 1 radiowa oraz film edukacyjny - kilkakrotnie emitowane w rozgłośniach lokalnych, a także informacyjne spoty radiowe na antenach regionalnych i lokalnych.

Do innych, ważnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami Funduszu w 2013 roku, ukierunkowanych na kształtowanie ekologicznych zachowań społeczności regionu lubuskiego, szczególnie młodego pokolenia, zaliczyć należy:

- **„Projekt Zielone Lubuskie”**, realizowany przez Stowarzyszenie przy Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp., skierowany do placówek kształcenia integracyjnego, szkół i przedszkoli oraz zespołów kształcenia specjalnego w województwie lubuskim. W ramach tegorocznego programu edukacyjnego, w którym wzięło udział 3801 młodych Lubuszan, przeprowadzono konkurs pn. „Lider Lubuskiej Edukacji Ekologicznej” na najciekawsze inicjatywy ekologiczne lubuskich szkół i przedszkoli, konkurs plastyczny dla dzieci z przedszkoli i z placówek kształcenia integracyjnego oraz ogólnopolski przegląd teatrzyków ekologicznych szkół podstawowych i kształcenia specjalnego. Wydano też poradnik przygotowany przez dzieci nt. selektywnego segregowania odpadów pt. „Lubuskie dzieci radzą, jak zbierać i segregować śmieci”;
- **3 konkursy edukacyjne** o zasięgu ogólnopolskim, w których uczestniczyło 2949 dzieci i młodzieży z województwa lubuskiego. Były to konkursy organizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych i Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, realizowane przez organizatorów od etapów szkolnych po wojewódzkie, z wyłonieniem laureatów, którzy reprezentowali region lubuski w finałach ogólnopolskich. Konkurs zorganizowany przez Zarząd Okręgu Lubuskiego TPD, z udziałem dzieci z ponad

100 placówek oświatowo-wychowawczych, ośrodków specjalnych i świetlic środowiskowych, zakończył się wystawą pokonkursową, na której zaprezentowano 100 najlepszych prac;

- **ścieżkę przyrodniczo-leśną "Gryżyńskie Uroczyska"**, służącą turystyce pieszej i rowerowej w obrębie Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Nadleśnictwo Bytnica dzięki dotacji Funduszu zmodernizowało 8,11 km tej ścieżki, usuwając stare, zniszczone elementy małej architektury i budując nową infrastrukturę: parking, wiaty, mostki i kładkę, poręcze i barierki, wraz z 17 tablicami edukacyjnymi, ławkami, koszami na śmieci i kierunkowskazami. Dofinansowane przez Fundusz zadanie jest częścią wieloletniego przedsięwzięcia, w którym Nadleśnictwo Bytnica zamierza w przyszłości dostosować ścieżkę dla osób niepełnosprawnych i wybudować most nad wąwozami;
- **rozbudowę bazy edukacji ekologicznej** Nadleśnictwa Zielona Góra poprzez dofinansowanie budowy wiaty służącej zajęciom przyrodniczym dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz zakupu 6 przestrzennych, interaktywnych tablic dydaktycznych, mających formę instalacji osadzonych na drewnianych konstrukcjach. Wiata i tablice stały się integralną częścią istniejącej ścieżki przyrodniczej „Do Wieży”;
- **wydawnictwo** prezentujące walory przyrodnicze i architektoniczne 158 najcenniejszych parków zabytkowych na terenie województwa lubuskiego, wpisanych do rejestru zabytków lub zaplanowanych do ujęcia w tym rejestrze. Publikacja Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze, wydana w 1500 egzemplarzach, przeznaczona została do nieodpłatnego rozpowszechnienia w bibliotekach i szkołach województwa lubuskiego, instytucjach kultury oraz instytucjach zajmujących się ochroną zabytków przyrody w Polsce.

8.3.4 Pozostałe komponenty

W ramach komponentu **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami** uzyskano efekt z realizacji umów z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu 31 gmin. Efekt w postaci unieszkodliwienia odpadów niebezpiecznych (zdeponowanych na składowiskach odpadów) wyniósł ogółem 2.456,156 Mg przy średnim jednostkowym koszcie unieszkodliwiania 1 Mg azbestu w wysokości 617,24 zł. Wykaz gmin wraz z osiągniętym efektem ekologicznym oraz średnim kosztem unieszkodliwiania dla poszczególnych gmin zawiera wykaz nr 2. Dodatkowo w komponentcie tym uzyskano

następujące efekty (z umów zawartych w roku 2012) – przyrost składowisk odpadów niebezpiecznych o 9.000 m³ o powierzchni 0,250 ha, przyrost składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o 296.880 m³ o powierzchni 1,226 ha.

W ramach komponentu **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska** udzielono dofinansowania w formach dotacyjnych na doposażenie jednostek PSP Województwa Lubuskiego oraz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt ratowniczy. Dofinansowano zakup czterech samochodów ratowniczo-gaśniczych z funkcją ograniczania stref skażeń dla Komend PSP w Żarach, w Zielonej Górze, w Gorzowie Wlkp. oraz KW PSP w Gorzowie Wlkp. Udzielono również pożyczek: zwykłej i płatniczej dla Gminy Przewóz na zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla OSP Przewóz.

Doposażono także operacyjne jednostki ratownicze Ochotniczych Straży Pożarnych, działające w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, w specjalistyczny sprzęt do działań w akcjach związanych z ratownictwem ekologicznym, chemicznym i drogowym w zakresie ochrony środowiska, m.in. w: motopompy, aparaty ochrony dróg oddechowych, wentylatory oddymiające, zestawy do ratownictwa technicznego oraz medycznego jak i sprzęt wyposażenia osobistego. Wyposażono PSP w Krośnie Odrzańskim w kompresor multitest i inne urządzenia niezbędne do konserwacji, kontroli i legalizacji aparatów powietrznych, masek, i ubrań gazoszczelnych.

Dzięki finansowej pomocy Funduszu w dziedzinie **Monitoringu Środowiska** w roku 2013 zmodernizowano zaplecze analityczno-badawcze państwowego monitoringu środowiska w laboratoriach WIOŚ w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp., wzbogacając je m.in. o zakup specjalistycznej aparatury, tj. mikroskopu stereoskopowego do oznaczania makrozoobentosu z zestawami komputerowymi i oprogramowaniem oraz aparatu do destylacji, a także odczynników, wzorców i gazów technicznych do prowadzenia badań z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska i analiz statystycznych.

Fundusz współfinansował też tworzony przez Województwo Lubuskie Program ochrony powietrza dla strefy lubuskiej (strefa w klasie C), w której stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych: przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, dopuszczalnego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego arsenu w pyłe PM10. W 2013 r. WFOŚiGW zakończył również całkowite finansowanie powstającej w latach 2012-2013 Strategii Energetyki Województwa Lubuskiego, która stanowi branżowe rozwinięcie strategii województwa i uwzględnia uwarunkowania regionalne systemów energetycznych.

Pomoc finansowa Funduszu w dziedzinie **Ochrona Przyrody i Krajobrazu** pozwoliła na prowadzenie w województwie działań ochronnych wobec zagrożonych gatunków i siedlisk i ochronę bioróżnorodności. Wśród istotnych działań, realizowanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., znalazły się: kontynuowany monitoring nietoperzy i warunków mikroklimatycznych w całym systemie centralnego odcinka Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, prowadzony w rezerwacie przyrody „Nietoperek” o powierzchni 50,7 ha, a także monitoring ornitologiczny ptaków lęgowych i migrujących na terenie 4 obszarów OSO Natura 2000: Puszczy Barlineckiej, Doliny Dolnej Noteci, Doliny Środkowej Odry i Puszczy Noteckiej.

Dofinansowano też czynną ochronę mazurka *Passer montanus L.* na terenie wszystkich parków krajobrazowych wchodzących w strukturę organizacyjną Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego.

9. DZIAŁALNOŚĆ POZASTATUTOWA – FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Rok 2013 był kolejnym rokiem działania Funduszu w obszarze I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) oraz Priorytetu III Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (LRPO).

W roku 2013 Fundusz obsługiwał ogółem w ramach dwóch programów operacyjnych projekty, dla których przyznane dofinansowanie środkami unijnymi wynosiło na koniec 2013 roku – 498.823.194,19 zł, z tego w POIiŚ – 186.884.740,72 zł (Priorytet I - 157.502.712,40 zł, Priorytet II - 29.382.028,32 zł) oraz w LRPO – 311.938.453,73zł (działanie 3.1. – 179.113.478,42 zł, działanie 3.2 – 127.932.963,32 zł oraz działanie 3.3 – 4.892.011,99 tys. zł).

9.1 Realizacja zadań w ramach POIiŚ

WFOŚiGW w Zielonej Górze jest Instytucją Wdrażającą priorytety I i II w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 w oparciu o "Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego "Infrastruktura i Środowisko" dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro)" zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z aneksami: nr 1 z dn. 28 maja 2008r., nr 2 z dn. 14 stycznia 2010r., nr 3 z dn. 5 kwietnia 2011r., nr 4 z dn. 12 lipca 2011r. oraz aneks nr 5 z 26 sierpnia 2013r.

W 2013 roku działania Funduszu w ramach POIiŚ obejmowały:

- ocenę formalną i merytoryczną wniosków złożonych w konkursach nr: 6/POIiŚ/2.1/06/2012, 7/POIiŚ/1.1/04/2012, 8/POIiŚ/2.1/06/2013, 8/POIiŚ/1.1/03/2013 oraz 10/POIiŚ/1.1/07/2013,
- obsługę podpisanych umów o dofinansowanie w zakresie płatności,
- realizację czynności kontrolnych,
- realizację działań w zakresie informacji i promocji,
- udział w przygotowaniu konkursów w ramach działań 1.1 i 2.1. przeprowadzonych w 2013 roku oraz w ramach działania 1.1 planowanych do przeprowadzenia w roku 2014.

Na 31 grudnia 2013 roku Fundusz obsługiwał ogółem 9 umów (umowy zawiera wykaz nr 3).

Trzy spośród nich zawarte były w 2013 roku:

1. W ramach konkursu nr 6/POIiŚ/2.1/06/2012 wpłynął wniosek: "Rozbudowa i modernizacja Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. ul. Małczyńska 180 - etap III", wnioskodawca - Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. W dniu 31.07.2013 r. w siedzibie Funduszu podpisana została umowa dofinansowania tego projektu z kwotą dofinansowania 7.879.315,08 zł.
2. W ramach konkursu nr 7/POIiŚ/1.1/04/2012 złożono wniosek "Gospodarka ściekowa na terenie aglomeracji Zielona Góra - Etap III", wnioskodawca - Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. W dniu 11.03.2013 r. w siedzibie Funduszu podpisano umowę dofinansowania projektu z kwotą dofinansowania 26.075.283,95 zł.
3. W ramach konkursu nr 8/POIiŚ/1.1/03/2013 złożono wniosek „Gospodarka wodno-ściekowa miasta Nowa Sól i gmin ościennych - Etap 2” wnioskodawca Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowej Soli. – 13 grudnia 2013 r. w siedzibie Funduszu podpisano umowę dofinansowania projektu z kwotą dofinansowania 10.503.445,97 zł.

W 2013 r. w I i II Priorytetach POIiŚ ogłoszone były następujące konkursy:

1. nr 7/POIiŚ/2.1/03/2013 - data ogłoszenia 11 luty 2013 r. termin składania wniosków od 18 marca 2013 r. do 27 maja 2013 w - ramach konkursu nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie.
2. nr 8/POIiŚ/1.1/03/2013 - data ogłoszenia 11 luty 2013 r. - termin składania wniosków od 18 marca 2013 r. do 22 kwietnia 2013 – w ramach konkursu wpłynął

wniosek Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowej Soli „Gospodarka wodno-ściekowa miasta Nowa Sól i gmin ościennych.

3. 8/POIiŚ/2.1/06/2013 - data ogłoszenia 20.05.2013 r. - termin składania wniosków od 24 czerwca 2013 r. do 22 lipca 2013 r. - w ramach konkursu złożony został wniosek Celowego Związku Gmin CZG 12 „Dostosowanie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych do pełnienia funkcji RIPOK w Długoszynie”.
4. nr 9/POIiŚ/1.1/06/2013 - data ogłoszenia 20.05.2013 r. - termin składania wniosków od 24 czerwca 2013 r. do 22 lipca 2013 r. – w ramach konkursu nie złożono wniosków o dofinansowanie.
5. nr 9/POIiŚ/2.2/06/2013 - data ogłoszenia 20.05.2013 r. – termin składania wniosków od 24 czerwca 2013 r. do 22 lipca 2013 r - w ramach konkursu nie złożono wniosków o dofinansowanie
6. 10/POIiŚ/1.1/07/2013 - data ogłoszenia 14 czerwca 2013 r. - termin składania wniosków od 15 lipca 2013 r. do 30 września 2013 – w ramach konkursu wpłynął wniosek Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. „Zapewnienie prawidłowo uzdatnionej wody i prawidłowego oczyszczania ścieków dla aglomeracji Kożuchów” – na etapie oceny przez Zespół Grupy Roboczej wnioskodawca wycofał projekt z dalszej procedury konkursowej.
7. 11/POIiŚ/1.1/10/2013 - data ogłoszenia 20 września 2013 - termin składania wniosków od 21 października 2013 r. do 31 grudnia 2013 - w ramach konkursu wpłynął wniosek Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. „Zapewnienie prawidłowo uzdatnionej wody i prawidłowego oczyszczania ścieków dla aglomeracji Kożuchów”. W stosunku do wniosku złożonego w ramach konkursu 10/POIiŚ/1.1/07/2013, wniosek ten ma rozszerzony zakres rzeczowy.

Fundusz realizował płatności w ramach obsługiwanych umów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, który pełni funkcję Płatnika. Na podstawie zawartej z BGK umowy, Fundusz został wyposażony w terminale umożliwiające generowanie i zatwierdzanie dyspozycji. System ten funkcjonował w 2013 roku bez zakłóceń.

Średni czas obsługi wniosków o płatność w roku 2013 wynosił około 50 dni.

W 2013 r. zaplanowano certyfikację środków w kwocie 21.748.459 zł (dofinansowanie 18.486.098 zł), z czego w Priorytecie I 21.263.570 zł (dofinansowanie 18.073.963 zł), a w Priorytecie II 484.889 zł (dofinansowanie 412.135 zł)

Minister Środowiska przydzielił limit środków na 2013 w kwocie łącznej 2.003.229 zł, w całości w ramach Priorytetu I. Po dokonanych w ciągu roku korektach ostatecznie limit ten wynosił 27.861.111 zł z czego: 24.196.418 zł w priorytecie I oraz 3.664.693 zł w priorytecie II.

Ostatecznie wypłacono dofinansowanie w wysokości 27.861.108,24 zł z tego w Priorytecie I 24.196.415,91zł, a w Priorytecie II 3.664.692,33 zł. Przekazano do certyfikacji kwotę wydatków kwalifikowanych w wysokości 35.037.282,07 zł, w tym dofinansowanie 29.781.689,63 zł. Powyższe kwoty zostały poświadczone.

Ponieważ proces wnioskowania o płatność jest dość złożony (wymaga właściwego, specyficznego udokumentowania poniesionych wydatków, skrupulatnego wypełniania formularzy, dochowania procedur itp.), w dalszym ciągu występowały problemy związane z jakością przedstawianych dokumentów, jednak w stosunku do lat poprzednich nastąpiła w tym względzie istotna poprawa. Na uwagę zasługuje fakt znacznego przekroczenia planowanej na 2013 r. certyfikacji wydatków – zrealizowano 178% zaplanowanej certyfikacji. Było to możliwe dzięki mobilizacji Beneficjentów oraz zaangażowaniu pracowników WFE.

W 2013 r. odbyły się dwa spotkania z beneficjentami. (9.04.2013 r. oraz 23.07.2013 r.). Motywem przewodnim spotkań było osiągnięcie planowanego poziomu certyfikacji wydatków. W ramach spotkań monitorowano stan realizacji rzeczowej i poziomu wypłat. Beneficjenci sygnalizowali problemy związane z realizacją projektów – w tym zwłaszcza z upadłościami firm realizujących roboty. Problem ten szczególnie dotknął projekty: „Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno - ściekowej dla aglomeracji Szprotawa” – upadłość wykonawcy przed przystąpieniem do realizacji projektu oraz „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie miasta i gminy Lubska” – upadłość wykonawcy w trakcie realizacji projektu. Wiązało się to z koniecznością wszczęcia procedur wyboru nowych wykonawców i niestety także z koniecznością wydłużenia terminów realizacji projektów.

W 2013 r. zakończono realizację projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu gospodarki odpadami dla rejonu Zielonej Góry”. Przeprowadzono kontrolę projektu i zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

W związku ze zgłoszeniem zakończenia realizacji projektu „Ujście Warty - zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji Witnica” w 2012 r. wszczęto kontrolę na miejscu. Stwierdzono podczas kontroli odstępstwa związane z zakresem rzeczowym

projektu. Dopiero w grudniu 2012 roku uzyskano od Beneficjenta informacje mogące być podstawą do dalszych czynności kontrolnych, z tego względu kontrola nie została zakończona w 2012 roku. Niezbędne było wystąpienie o zgodę na rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu, jak również nałożenie korekty finansowej. Z przyczyn nieleżących po stronie Funduszu sprawa nie została w 2013 r. zakończona.

W 2013 roku w ramach działań promocyjnych zrealizowano:

- przeprowadzenie i rozstrzygnięcie internetowego konkursu wiedzy o POIiŚ
- udział przedstawiciela Funduszu w obsłudze stoiska POIiŚ w ramach targów POLEKO.
- spotkanie konsultacyjne z potencjalnymi beneficjentami w związku z ogłoszonym konkursem 10/POIiŚ/1.1/07/2013 ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z aktualizacją obszarów aglomeracji.

Prezes Zarządu, Kierownik Wydziału Funduszy Europejskich oraz pracownicy WFE uczestniczyli w czterech spotkaniach Instytucji Pośredniczącej – Instytucji Wdrażających współorganizowanych przez Ministerstwo Środowiska oraz Instytucje Wdrażające. WFOŚiGW w Zielonej Górze był organizatorem spotkania, które odbyło się w dniach 13 – 15 lutego w Żaganiu. Poświęcone ono było omówieniu dotychczasowych doświadczeń Instytucji Wdrażających oraz założeń dotyczących nowej perspektywy na lata 2014-2020 w sektorze środowiska.

Pracownicy WFE zaangażowani we wdrażanie POIiŚ uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz innych związanych z prawem zamówień publicznych, nieprawidłowościami, pomocą publiczną itp. - łącznie w 9 szkoleniach uczestniczyło 16 osób.

9.2 Realizacja zadań w ramach LRPO

W skali kraju Fundusz pozostawał jednym z trzech wojewódzkich funduszy zaangażowanych we wdrażanie priorytetów środowiskowych regionalnych programów operacyjnych.

Dla Priorytetu III Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego WFOŚiGW w Zielonej Górze jest Instytucją Pośredniczącą II stopnia. W tym zakresie Fundusz działa w oparciu o obowiązujące Porozumienie podpisane z Zarządem Województwa Lubuskiego w dniu 13 grudnia 2007 roku (uzupełnione aneksem nr 1 z dnia 5 lutego 2009 roku i aneksem nr 2 z dnia 14 czerwca 2011 roku) oraz instrukcją wykonawczą i obowiązujące wytyczne.

W ramach wdrażania LRPO działania Funduszu w roku 2013 obejmowały:

- obsługę podpisanych umów w zakresie płatności,
- kontrolę realizacji projektów,
- ocenę merytoryczną wniosków złożonych w konkursie nr LRPO/3.2/1/2012.

Wg stanu na koniec 2013 roku w ramach III Priorytetu zawartych było 119 umów, z czego w 2013 r. podpisano 28 umów (wykaz nr 4). Wartość całkowita projektów objętych umowami podpisanymi w 2013 roku wynosiła 63.605.592,11 zł, koszty kwalifikowane 55.232.257,82 zł, a przyznane dofinansowanie 43.645.808,17 zł. Ponadto w omawianym roku przygotowano 68 aneksów do umów zawartych wcześniej. Konieczność ich podpisania wynikała z następujących przyczyn:

- zmian kosztów realizowanych projektów,
- zmian terminów realizacji projektów,
- wdrożenia ustaleń wynikających z przeprowadzonych kontroli.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 10 kontroli na miejscu w związku z zakończeniem realizacji projektów. Kontrole przeprowadzane były przez zespoły w minimum 3 osobowym składzie, czas trwania kontroli na miejscu wynosił najczęściej 3 dni. W kilku przypadkach wystąpiła konieczność dodatkowych wizyt w miejscu realizacji projektu, co wynikało w części z niewłaściwego przygotowania Beneficjenta do kontroli, a w części ze złożoności projektu.

Do najważniejszych zadań zakończonych w 2013 roku należały:

1. „Budowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 2 PSP w Zielonej Górze - Etap II” – beneficjent Miasto Zielona Góra, o wartości całkowitej 3.037.709,94 zł i dofinansowaniu 2.329.597,33 zł z efektem w postaci objęcia ochroną przeciwpożarową lasów i innymi środkami ochrony 206.600 osób,
2. „Termomodernizacja Hali Tenisowej i Budynku Zaplecza” – beneficjent Województwo Lubuskie, o wartości 3.557.998,57 zł i dofinansowaniu 1.661.682,92 zł z efektem ekologicznym zaoszczędzenia energii w ilości 2.109,40 MWh/rok.
3. „Budowa elektrowni wodnej na rzece Szprotawa w Wiechlicach” – beneficjent Przedsiębiorstwo Energetyczne Mirosław Gąsik, o wartości całkowitej 1.599.159,90 zł i dofinansowaniu 905.000 zł z efektem ekologicznym w postaci uzyskania źródła wytwórczego odnawialnej energii – o mocy 0,16 MW.
4. „Zbiorniki małej retencji gm. Czerwieńsk - Zbiornik Strużyna, Zbiornik Czerwieńsk” – beneficjent Województwo Lubuskie / Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze, o wartości całkowitej 10.558.428,07 zł i dofinansowaniu

8.508.970,82 zł, z efektem w postaci odbudowy i zwiększenia zasobów wodnych w zlewni kanału Łacza.

Na rok 2013 przyjęto prognozę certyfikacji w kwocie 31.826.984 zł (w tym UE – 27.052.935 zł). Uruchomiono płatności w wysokości 22.912.014,94 zł, przy podstawie certyfikacji w roku 2013 w wysokości 26.793.891,99 zł (w tym UE 20.619.977,36 zł).

W okresie sprawozdawczym wykryto 14 nieprawidłowości na łączną kwotę 1.543.940,23 zł. Wydane zostały dwie decyzje administracyjne nakazujące dokonanie zwrotu z tytułu nałożonej korekty (nieprawidłowo wydatkowane środki w wysokości 176.589,45 zł wraz z odsetkami).

W 2013 r. przeprowadzono 33 kontrole projektów. W tej liczbie ujęte są zarówno kontrole doraźne - 5, jak i na miejscu na zakończenie projektu - 10 kontroli, 15 kontroli na dokumentach w związku z zakończeniem realizacji projektów, 3 kontrole w okresie trwałości. Pozytywny wynik kontroli stanowił podstawę do zrealizowania płatności końcowej projektu.

Pracownicy zaangażowani we wdrażanie LRPO uczestniczyli w 3 szkoleniach (w różnych formach) związanych z systemem zamówień publicznych, wydawaniem decyzji administracyjnych oraz zamykaniem i rozliczaniem projektów infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków unijnych. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 6 osób.

10. GOSPODARKA FINANSOWA

10.1 Wpływy / przychody

Ogółem w 2013 roku wpływy Funduszu wyniosły 28.123.882,11 zł i pochodziły z następujących źródeł:

- przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian	-	7.062.241,17 zł
- przychody z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	-	148.608,90 zł
- nadwyżka dochodów gminnych	-	188.562,33 zł
- przychody z tytułu operacji kapitałowych i inne wpływy	-	3.716.166,53 zł
- dotacje budżetowe na zwiększone koszty działalności obsługi programów POIiŚ oraz LRPO (PT)	-	1.221.431,61 zł
- wpływy wynikające z działalności pożyczkowej	-	15.786.871,57 zł

- w tym: zwrot pożyczonego kapitału	- 14.195.334,92 zł
- przychody z tyt. oproc. i odsetek za zwłokę	- 1.591.536,65 zł

W tabeli nr 4 i na wykresie nr 4 przedstawiono porównanie planowanych i wykonanych w 2013 roku wpływów. Procent wykonania odniesiono do ostatniej korekty planu 2013. Istotniejsze odchylenia wykonania od planu występują: w pozycji „Inne - odsetki od papierów wartościowych, lokat, obligacji, a vista, dochody ze sprzedaży obligacji oraz pozostałe przychody operacyjne” (wzrost o 16,6%) oraz w pozycji „Dotacje z budżetu państwa”(spadek o 18,6%). W tabeli nr 5 oraz na wykresie nr 5 przedstawiono wpływy Funduszu w ostatnich czterech latach w podziale na ich źródła. Spadek wpływów w roku 2013 w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 24,1% i wynikał głównie z niższych przychodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzania w nim zmian oraz niższych przychodów z tytułu operacji kapitałowych.

10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar

Skorygowany plan na rok 2013 zakładał pozyskanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian kwoty 7.000.000 zł, a z tytułu kar za naruszanie wymagań ochrony środowiska kwoty 150.000 zł. Rzeczywiste przychody osiągnęły poziom 7.210.850,07 zł (w tym: opłaty przekazane z Urzędu Marszałkowskiego 7.062.241,17 zł oraz kary przekazane z WIOŚ 148.608,90 zł) co stanowiło 100,9% planu. W 2013 r. zrealizowane przychody z tytułu opłat i kar w stosunku do roku poprzedniego zmalały o 46,8% (kwotowo o 6.338.690,33 zł). Tak drastyczny spadek w stosunku do roku poprzedniego, wynikał ze zmiany sposobu i terminów wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska w związku z wdrożeniem ustawy z dnia 16 listopada 2012 roku o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce. Przychody z tytułu opłat i kar stanowiły 25,6% wszystkich wpływów pozyskanych przez Fundusz.

10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu

Wpływy z tego tytułu obejmowały: zwrot pożyczonego kapitału oraz oprocentowanie udzielonych pożyczek. Skorygowany plan w wysokości 15.600.000 zł wykonany został w 101,2%. Łączne wpływy wyniosły w 2013 roku 15.786.871,57 zł, co stanowi 94,0% kwoty uzyskanej w roku 2012. Wpływy z tytułu zwrotu pożyczonego kapitału wynosiły 14.195.334,92 zł i spadły w stosunku do roku 2012 o 926.651,21 zł. Przychody (naliczone)

z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę wynosiły w 2013 roku 1.591.536,65 zł wobec kwoty 1.670.693,81 zł uzyskanej w roku 2012 (spadek o 4,7%).

W roku 2013 oprocentowanie pożyczek ze środków Funduszu wynosiło w stosunku rocznym 0,3 stopy redyskonta weksli (s.r.w.), nie mniej niż 1,0% w przypadku pożyczek udzielanych: jednostkom samorządu terytorialnego, spółkom wodno-ściekowym, na realizację zadań, które: nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków krajowych lub zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub dotyczą zastosowania odnawialnych źródeł energii, lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Dla podmiotów świadczących usługi w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego takie samo oprocentowanie obowiązywało na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków krajowych lub zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W przypadku pozostałych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pożyczek na realizację zadań z udziałem środków bezzwrotnych spoza UE oprocentowanie wynosiło 0,5 s.r.w., nie mniej niż 2,0% w stosunku rocznym. W przypadku pożyczek na realizację innych zadań oprocentowanie wynosiło 0,6 s.r.w., nie mniej niż 2,5% w skali rocznej.

10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych

Operacje na rynku kapitałowym stanowią dodatkowe źródło przychodów Funduszu. Czasowo wolne środki inwestowane były w lokaty i papiery wartościowe we współpracy z: Kredyt Bank S.A. O/Zielona Góra, Bankiem Ochrony Środowiska O/w Zielonej Górze, Bankiem Rozwoju Eksportu O/w Gorzowie Wlkp., Millennium Bankiem, Getin Noble Bank S.A., BNP Paribas S.A. Warszawa, Alior Bank S.A., BH Citibank Warszawa oraz Domem Maklerskim BH w Warszawie.

W 2013 roku czasowo wolne środki dały z tytułu operacji finansowych przychody w wysokości 3.563.666,71 zł (mniej o 1.771.740,02 zł w stosunku do roku poprzedniego). Spadek spowodowany był operowaniem mniejszą kwotą wolnych środków oraz mniejszymi stopami oprocentowania w stosunku do przyjętych założeń.

10.2 Wydatki / koszty

Wydatki Funduszu w 2013 r. obejmowały w zakresie działalności statutowej: pożyczki, dotacje (w tym również w formie przekazania środków oraz nagrody) i dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych.

Spośród ogólnej kwoty wydatków wynoszącej 35.003.020,02 zł, na działalność statutową wydatkowano łącznie 30.196.376,65 zł. Na wydatki te składały się następujące pozycje (w nawiasie udział procentowy w ogólnej kwocie wydatków na cele statutowe):

- pożyczki ogółem	-	20.174.198,41 zł	(66,8 %)
- wydatki dotacyjne (bez dopłat)	-	9.956.829,56 zł	(33,0 %)
- dopłaty do oproc. kredytów preferencyjnych	-	65.348,68 zł	(0,2 %)

W roku 2013 wypłatą dofinansowania objętych było, łącznie z formą przekazania środków, 78 umów dotacji (z tego: 77 z roku 2013 oraz 1 z roku 2012) i 19 umów pożyczek (z tego: 11 z roku 2013, 6 z roku 2012 oraz 2 z roku 2011).

W stosunku do roku 2012 struktura wypłaconego dofinansowania uległa zmianom. Udział pożyczek w ogólnej kwocie dofinansowania zmniejszył się do 66,8%. Nadal jednak pożyczki przewyższały dofinansowanie w formie bezzwrotnej (33,2% na dotacje, przekazanie środków i dopłaty do oprocentowania). Dla porównania w 2012 roku pożyczki stanowiły 81,6% dofinansowania, natomiast dotacyjne formy 18,4%.

Wpływ pożyczek w wielkościach bezwzględnych w stosunku do skorygowanego planu wyniósł 75,0%, natomiast wpływ pomocy ogółem wyniósł 81,6%. Powodem takiej sytuacji było w praktyce zmniejszenie w przypadkach kilku umów kwot pożyczek w stosunku do kwot pierwotnie wnioskowanych.

Należy zaznaczyć, że na 31 grudnia 2013r. z umów podpisanych w 2013 roku i latach wcześniejszych wynikają zobowiązania Funduszu na rok 2014 i lata następne w wysokości 54.128.904,57 zł.

Poza wydatkami na działalność statutową Fundusz poniósł koszty funkcjonowania organów i Biura oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe. Wyniosły one 4.740.211,07 zł, co stanowiło 13,6% całkowitych wydatków (w stosunku do korekty planu realizacja wyniosła 97,5%). W stosunku do roku poprzedniego koszty zmalały o 0,2% (relatywnie ich udział

zmałał z 16,9% do 13,6%). Koszty obsługi funduszy unijnych były refundowane przez dotację z budżetu państwa - Pomoc techniczna z POIiŚ oraz LRPO w kwocie 1.221.431,61 zł, co skutkowało obniżeniem o tę wielkość kosztów działalności bieżącej finansowanych ze środków Funduszu. W 2013 roku Fundusz poniósł wydatki inwestycyjne w wysokości 66.432,3 zł (w tym 35.670 zł – środki trwałe w budowie) co stanowiło w strukturze wydatków 0,2%.

11. AKCJE I UDZIAŁY

Na koniec 2013 roku Fundusz posiadał akcje i udziały w trzech Spółkach:

- Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze - 88 akcji (o wartości nominalnej 1.000 zł za 1 szt.),
- Lubuskim Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Zielonej Górze - 130 udziałów (o wartości nominalnej 10.000 zł za 1 szt.),
- Banku Ochrony Środowiska S.A. - 22.185 akcji (o wartości nominalnej 10 zł za 1 szt.).

Wartość nabycia posiadanych przez Fundusz akcji i udziałów na dzień 31.12.2013r. wynosiła ogółem 2.111.270 zł.

W związku ze wzrostem wartości akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31.12.2013r. dokonano korekty odpisu aktualizującego z roku 2012 w wysokości 80.470 zł. W związku z likwidacją w 2013 roku spółki Centrum Innowacji Technologii i Rozwoju sp. z o.o. w Zielonej Górze, której udziałowcem był Fundusz, uzyskano przychód ze sprzedaży udziałów w wysokości 11.440,93 zł.

12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE

Na 31 grudnia 2013 r. suma bilansowa wynosiła **147.609.456,79 zł** (w roku poprzednim **148.442.609,34 zł** (spadek o 0,6%). Aktywa trwałe uległy zwiększeniu z kwoty **43.240.828,53 zł** do kwoty **48.039.643,21 zł** (wzrost o 11,1%), aktywa obrotowe zmniejszyły się z kwoty **105.201.780,81 zł** do kwoty **99.569.813,58 zł** (spadek o 5,4%). W związku z ujemnym wynikiem finansowym (strata) w wysokości **833.842,12 zł**, co spowodowane było pozyskaniem w 2013 roku blisko dwukrotnie mniejszych wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, zmniejszeniu uległ fundusz własny ze **148.056.391,65 zł** do kwoty **147.222.549,53 zł** (o 0,6%). Fundusz statutowy wzrósł ze **130.877.766,72 zł** do kwoty **144.056.391,65 zł**.

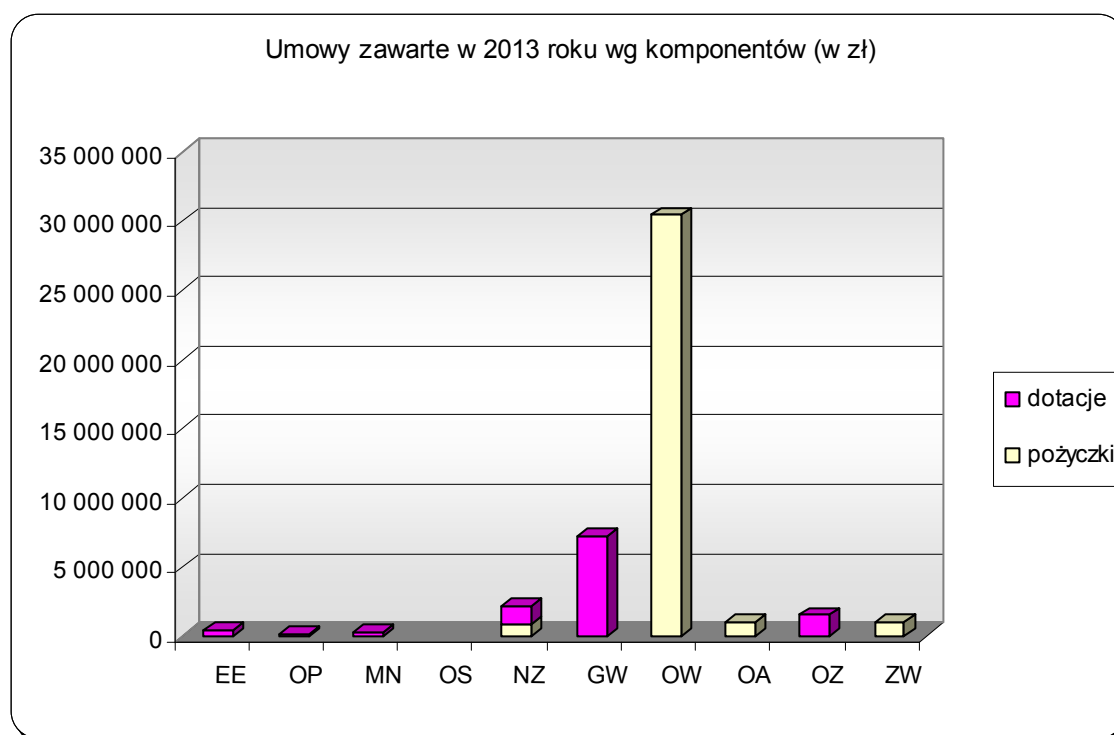

Sprawozdanie finansowe za 2013 rok zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta i uzyskało w dniu 14 lutego br. pozytywną opinię.

Umowy zawarte przez Fundusz w 2013 roku wg komponentów (w zł)**tabela nr 1**

Komponent	ogółem		w tym: pożyczki		w tym: dotacje*	
	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.
Edukacja ekologiczna EE	30	478 777,71			30	478 777,71
Ochrona przyrody OP	3	103 879,00			3	103 879,00
Monitoring środowiska MN	2	241 854,00			2	241 854,00
Ochrona środowiska, inne OS						
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	10	2 115 997,44	3	841 902,22	7	1 274 095,22
Gospodarka wodna GW	5	7 210 884,12			5	7 210 884,12
Ochrona wód OW	12	30 440 800,68	12	30 440 800,68		
Ochrona powietrza OA	2	987 499,00	2	987 499,00		
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami (umowy azbest) OZ	31	1 516 034,66			31	1 516 034,66
Zaopatrzenie w wodę ZW	2	1 053 258,00	2	1 053 258,00		
RAZEM	97	44 148 984,61	19	33 323 459,90	78	10 825 524,71

* łącznie z przekazaniem środków

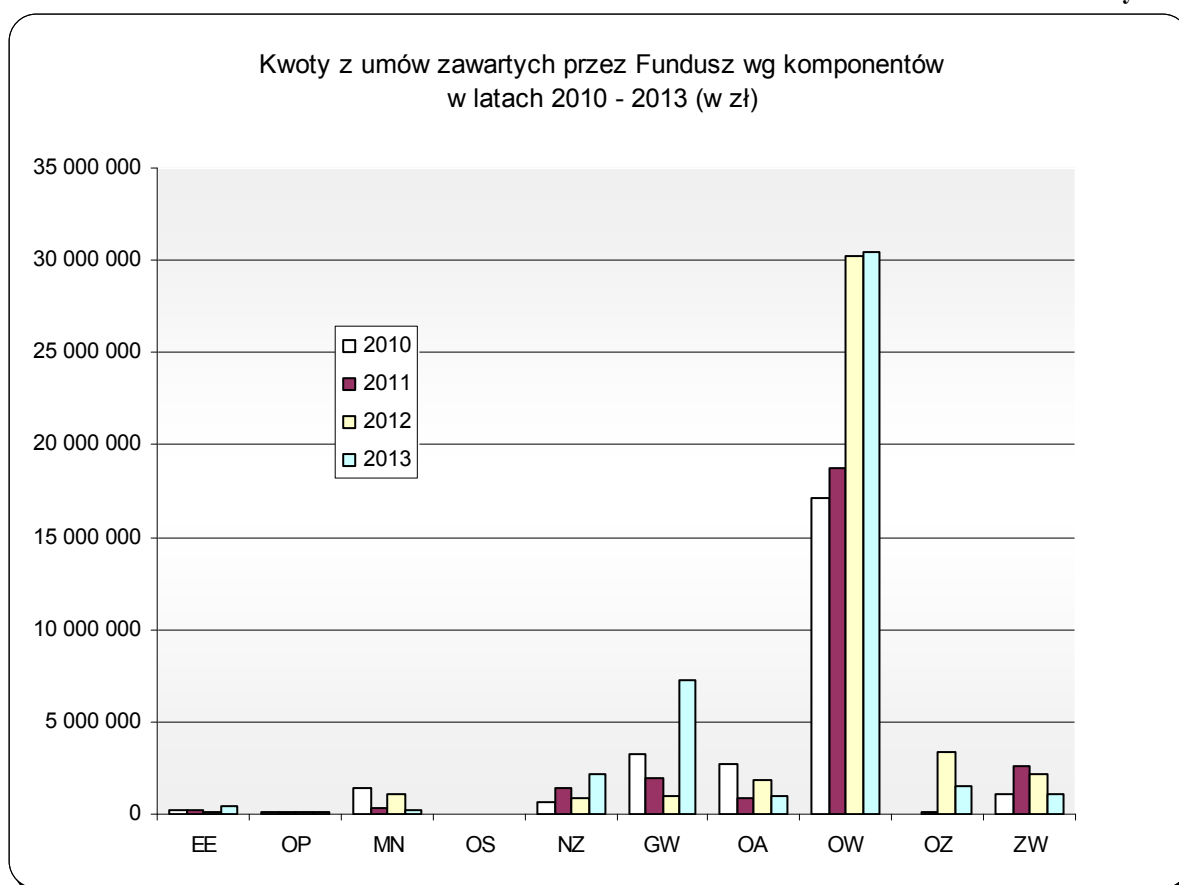
wykres nr 1

**Kwoty z umów zawartych przez Fundusz
wg komponentów w latach 2010 - 2013 (w zł)**

tabela nr 2

Komponent		2010	2011	2012	2013	2013/2012
Edukacja ekologiczna	EE	248 121,52	217 699,00	162 263,50	478 777,71	295,06%
Ochrona przyrody	OP	106 600,00	65 678,00	110 621,00	103 879,00	93,91%
Monitoring środowiska	MN	1 361 175,35	299 200,00	1 078 258,00	241 854,00	22,43%
Ochrona środowiska	OS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	NZ	695 725,00	1 376 702,00	918 500,00	2 115 997,44	230,38%
Gospodarka wodna	GW	3 289 476,16	1 969 735,36	926 776,00	7 210 884,12	778,06%
Ochrona powietrza	OA	2 676 695,00	863 762,00	1 866 234,00	987 499,00	52,91%
Ochrona wód	OW	17 115 056,09	18 743 000,00	30 235 683,92	30 440 800,68	100,68%
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami	OZ	963,00	70 936,81	3 363 241,25	1 516 034,66	45,08%
Zaopatrzenie w wodę	ZW	1 086 016,00	2 621 711,00	2 220 770,00	1 053 258,00	47,43%
Ogółem		26 579 828,12	26 228 424,17	40 882 347,67	44 148 984,61	107,99%

wykres nr 2

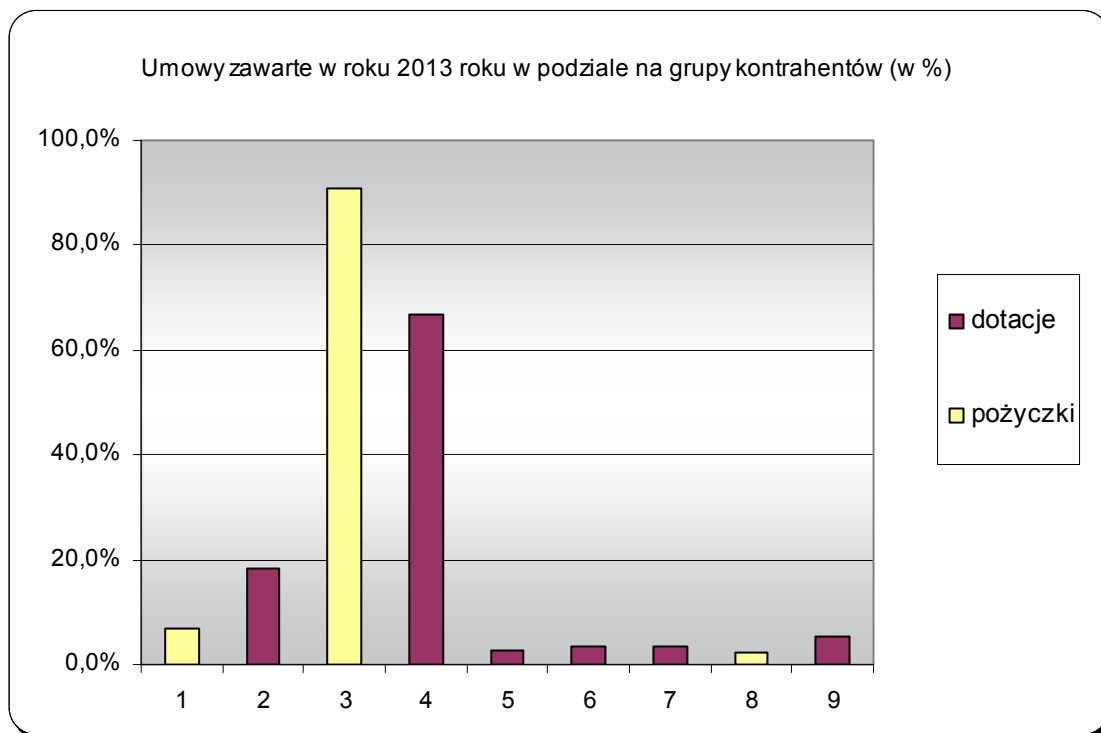
Umowy zawarte w roku 2013 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)

tabela nr 3

Lp.	Grupa kontrahentów	Forma dofinansowania	Kwota dofinansowania (w zł)	Liczba zawartych umów	Średnie kwota umowy	udział procentowy w	
						pożyczkach	dotacjach
1	Gminy	pożyczka	2 295 160,22	6	382 527	6,9%	
2	Gminy	dotacja	1 979 030,47	55	35 982		18,3%
3	Przedsiębiorcy	pożyczka	30 234 299,68	12	2 519 525	90,7%	
4	Województwo Lubuskie	dotacja	7 244 740,12	8	905 593		66,9%
5	Wojewoda i jedn. podległe	dotacja	277 493,00	2	138 747		2,6%
6	Inne jednostki budżetowe	dotacja	376 338,00	4	94 085		3,5%
7	Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna	dotacja	360 000,00	2	180 000		3,3%
8	Pozostałe	pożyczki	794 000,00	1	794 000	2,4%	
9	Pozostałe	dotacja	587 923,12	7	83 989		5,4%
RAZEM		dotacja*	10 825 524,71	78	138 789		
		pożyczka	33 323 459,90	19	1 753 866		
OGÓLEM			44 148 984,61	97	455 144		

* łącznie z przekazaniem środków

wykres nr 3

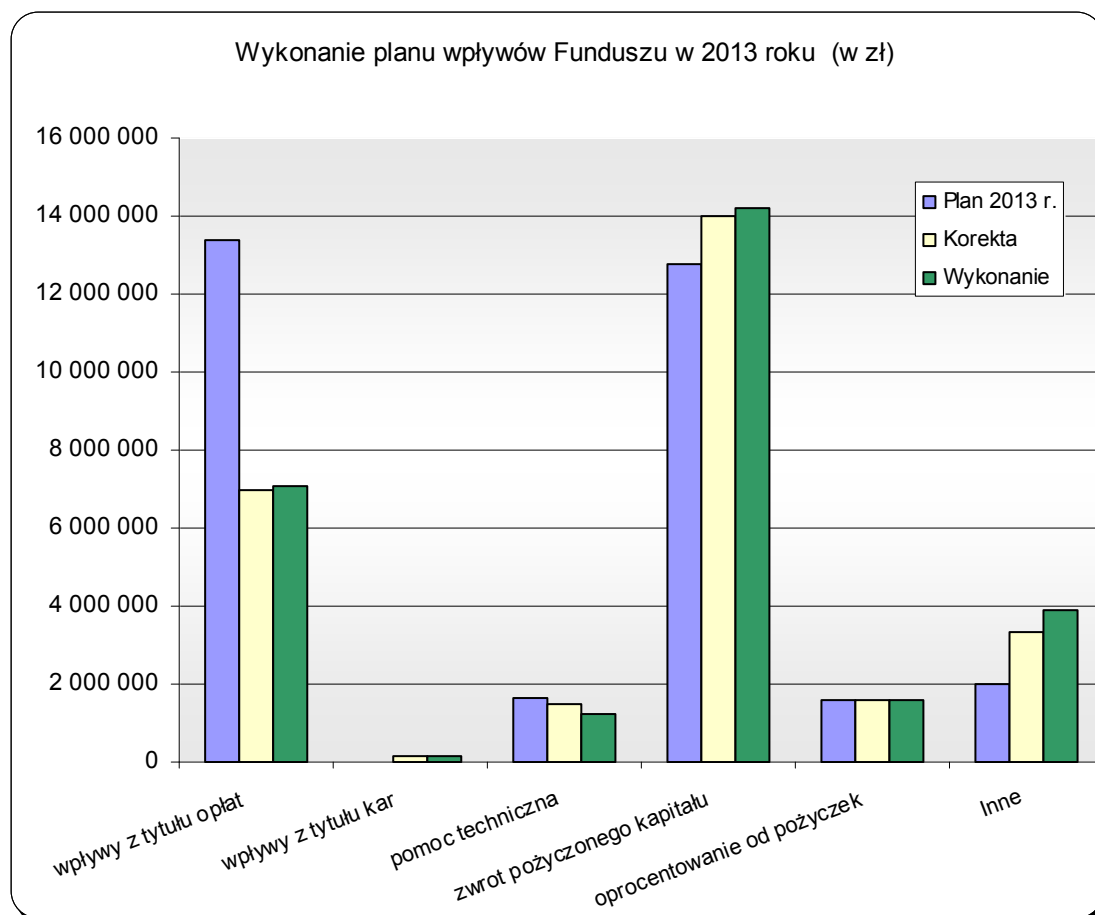
Wykonanie planu wpływów/przychodów Funduszu w 2013 roku (w zł)

tabela nr 4

Wyszczególnienie	Plan 2013 r.	Korekta	Wykonanie	% wykonania
Wpływy z tytułu opłat	13 400 000,00	7 000 000,00	7 062 241,17	100,9%
Wpływy z tytułu kar	20 000,00	150 000,00	148 608,90	99,1%
Dotacje z budżetu państwa i (pomoc techn.)	1 618 000,00	1 500 000,00	1 221 431,61	81,4%
Zwrot pożyczonego kapitału	12 750 000,00	14 000 000,00	14 195 334,92	101,4%
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	1 600 000,00	1 600 000,00	1 591 536,65	99,5%
Inne *)	2 000 000,00	3 349 000,00	3 904 728,86	116,6%
RAZEM	31 388 000,00	27 599 000,00	28 123 882,11	101,9%

*) odsetki od papierów wartościowych, lokat, obligacji, a vista, dochody ze sprzedaży obligacji, nadwyżka dochodu gminnego oraz pozostałe przychody operacyjne

wykres nr 4

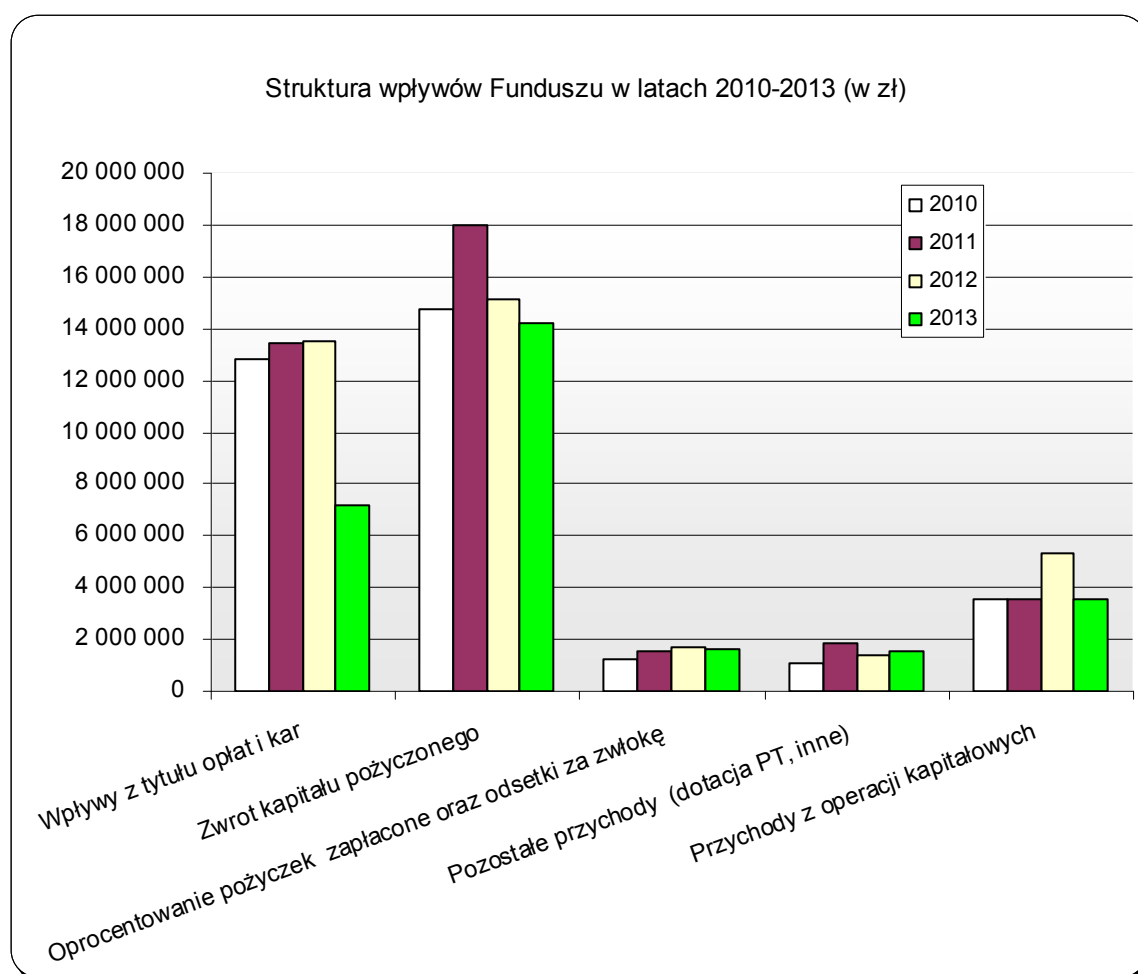

Porównanie wpływów Funduszu w latach 2010 - 2013 (w zł)

tabela nr 5

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Wskaźnik 2013 : 2012
Wpływy z tytułu opłat i kar	12 835 091,55	13 406 382,03	13 549 540,40	7 210 850,07	53,2%
Zwrot kapitału pożyczonego	14 735 271,73	17 966 697,76	15 121 986,13	14 195 334,92	93,9%
Oprocentowanie pożyczek zapłacone oraz odsetki za zwłokę	1 271 432,93	1 574 477,38	1 667 275,98	1 602 008,45	96,1%
Pozostałe przychody (dotacja PT, inne)	1 066 099,20	1 869 032,88	1 365 606,23	1 530 044,98	112,0%
Przychody z operacji kapitałowych	3 552 971,42	3 522 410,33	5 335 406,73	3 575 171,96	67,0%
RAZEM	33 460 866,83	38 339 000,38	37 039 815,47	28 113 410,38	75,9%

wykres nr 5

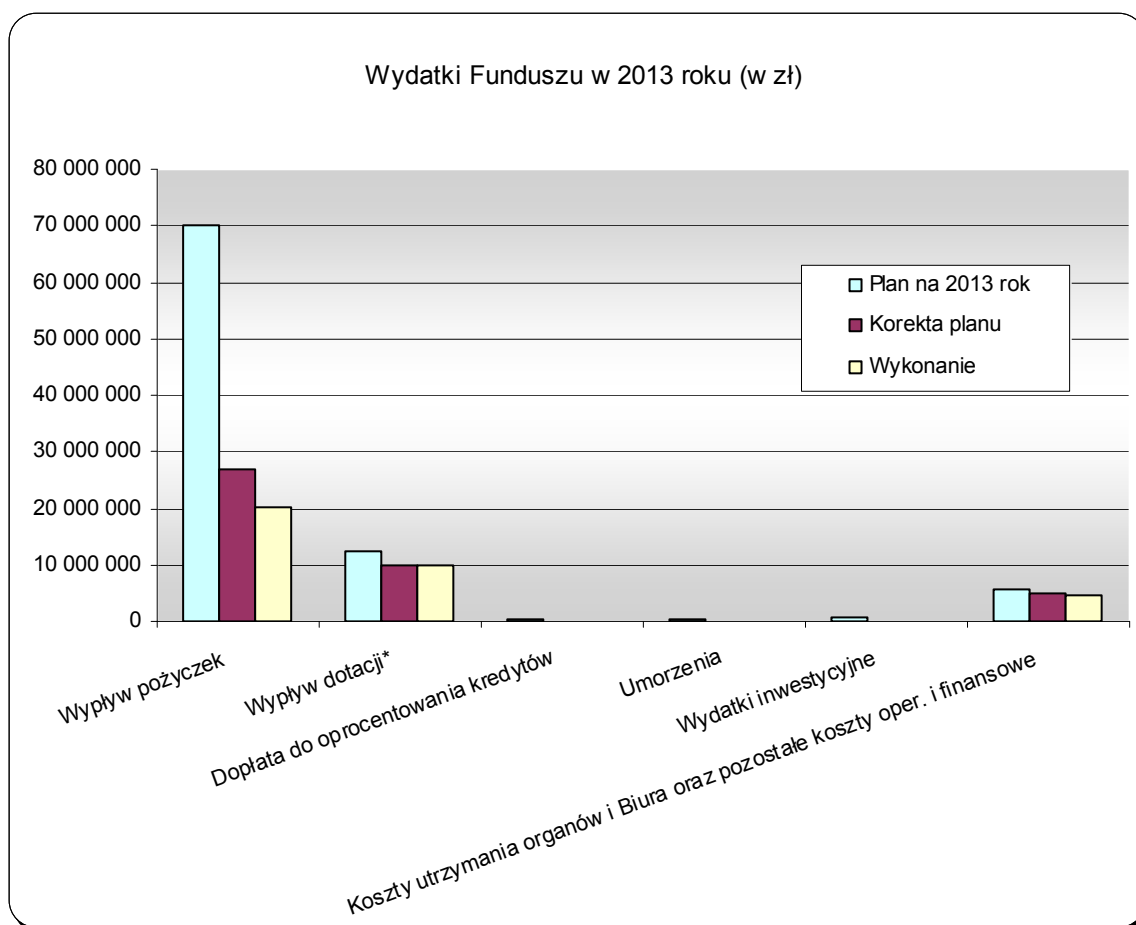
Koszty/wydatki Funduszu w 2013 roku (w zł)

tabela nr 6

Wyszczególnienie	Plan na 2013 rok	Korekta planu	Wykonanie	Struktura wydatków
Wpływ pożyczek	70 000 000,00	26 900 000,00	20 174 198,41	57,6%
Wpływ dotacji*	12 445 000,00	10 042 000,00	9 956 829,56	28,4%
Dopłata do oprocentowania kredytów	418 000,00	68 000,00	65 348,68	0,2%
Umorzenia	235 000,00	0,00	0,00	0,0%
Wydatki inwestycyjne	855 000,00	82 000,00	66 432,30	0,2%
Koszty utrzymania organów i Biura oraz pozostałe koszty oper. i finansowe	5 540 000,00	4 860 000,00	4 740 211,07	13,5%
RAZEM	89 493 000,00	41 952 000,00	35 003 020,02	100,0%

* łącznie dotacje, przekazania środków, nagrody i rekompensaty

wykres nr 6

Środki na ochronę środowiska
obsługiwane w 2013 roku przez Fundusz
 (w tys. zł.)

tabela nr 7

Źródło finansowania	Podpisane umowy			Środki wypłacone w 2013 roku
	ilość	wartość zadań ogółem	dofinansowanie	
Środki własne*	97	179 329	44 149	30 196
z tego: pożyczki	19	132 005	33 323	20 174
formy dotacyjne	78	47 324	10 826	10 022
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	9	420 005	186 885	27 861
z tego: <i>priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa</i>	6	349 929	157 503	24 196
<i>priorytet II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi</i>	3	70 076	29 382	6 665
Lubuski Regionalny Program Operacyjny	119	475 363	311 938	22 912
z tego: <i>działanie 3.1 Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego</i>	48	273 396	179 113	19 578
<i>działanie 3.2 Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</i>	48	195 815	127 933	3 144
<i>działanie 3.3 Zarządzanie środowiskiem przyrodniczym</i>	6	6 152	4 892	190
ogółem wypłacono w 2013 roku				80 969
w tym: środki bezzwrotne				60 795

* umowy finansowane ze środków własnych zawarte w 2013 roku

Umowy dofinansowania ze środków własnych zawarte w 2013 roku

wykaz nr 1

Lp.	Komponent	Nazwa zadania	Kontrahent	Rodzaj umowy
1	EE	XII Edycja Ogólnopolskiego Konkursu pn. "Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski"	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wlkp.	dotacja
2	OP	Ochrona mazaruka (<i>Passer montanus</i> L.) w Parkach Krajobrazowych Województwa Lubuskiego.	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wlkp.	dotacja
3	EE	Gospodarowanie odpadami komunalnymi według nowych zasad - kampania informacyjna dla mieszkańców Gminy Ośno Lubuskie.	Gmina Ośno Lubuskie	dotacja
4	EE	Kampania informacyjno - edukacyjna dotycząca nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, polegająca na druku plakatów, ulotek i wkładek do biuletynu informacyjnego oraz dostarczeniu ich mieszkańcom Gminy Babimost.	Gmina Babimost	dotacja
5	EE	Wydawanie publikacji informacyjno - edukacyjnych dla mieszkańców Miasta Kostrzyn nad Odrą dotyczących wprowadzania nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi w mieście.	Miasto Kostrzyn nad Odrą	dotacja
6	EE	Projekt "Zielone Lubuskie"	Stowarzyszenie przy Zespole Kształcenia Specjalnego Nr 1 w Gorzowie Wlkp.	dotacja
7	EE	Druk materiałów poligraficznych edukacyjno-informacyjnych	Gmina Tuplice	dotacja
8	EE	Edukacja i informacja podstawą nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Międzygminnego "Eko- Przyszłość".	Związek Międzygminny "EKO-PRZYSZŁOŚĆ"	dotacja
9	EE	Eliminacje wojewódzkie Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej "Młodzież Zapobiega Pożarom."	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Zarząd Oddziału Wojewódzkiego	dotacja
10	EE	XIX - edycja Konkursu ekologicznego z cyklu "DBAM O PIĘKNO MEGO DOMU -ZIEMI" w Województwie Lubuskim.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubuski Oddział Regionalny w Zielonej Górze	dotacja
11	EE	Kampania edukacyjna w zakresie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Dąbie.	Gmina Dąbie	dotacja
12	EE	Edukacja mieszkańców Gminy Jasień w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.	Gmina Jasień	dotacja
13	EE	Kampania informacyjno- edukacyjna mieszkańców miasta i gminy Lubsko w zakresie wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.	Gmina Lubsko	dotacja
14	EE	Przygotowanie, wydruk i dystrybucja plakatów i ulotek informacyjnych.	Gmina Trzciel	dotacja
15	EE	Wdrażanie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi - kampania informacyjna dla mieszkańców Gminy Rzepin.	Gmina Rzepin	dotacja
16	EE	Działania informacyjno- edukacyjne Gminy Świebodzin w sprawie wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.	Gmina Świebodzin	dotacja
17	EE	Druk ulotek informacyjno- edukacyjnych dotyczących nowych zasad odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców Gminy Lipinki Łużyckie.	Gmina Lipinki Łużyckie	dotacja
18	EE	Nowe zasady w gospodarce odpadowej.	Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi "Odra-Nysa-Bóbr" Krosno Odrzańskie	dotacja
19	EE	Wydruk materiałów edukacyjno- informacyjnych.	Gmina Trzebieł	dotacja
20	EE	Projekt, wydruk oraz dystrybucja materiałów poligraficznych edukacyjno- informacyjnych na terenie gminy Brzeźnica.	Gmina Brzeźnica	dotacja

21	EE	Organizacja spotkań z mieszkańcami nt. wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sulechów.	Gmina Sulechów	dotacja
22	EE	Modernizacja ścieżki edukacyjnej w Gryżyńskim Parku Krajobrazowym - etap I.	Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bytnica	dotacja
23	EE	Druk materiałów poligraficznych edukacyjno-informacyjnych wraz z dystrybucją.	Gmina Żary	dotacja
24	EE	Druk materiałów poligraficznych edukacyjno-informacyjnych.	Gmina Przewóz	dotacja
25	GW	Głęboka-Ledno - odbudowa i modernizacja wałów rzeki Odry w km 464,3-466,6	Województwo Lubuskie	dotacja
26	GW	Koszęcin - budowa nowej przepompowni	Województwo Lubuskie	dotacja
27	GW	Przepompownia Witnica - odbudowa	Województwo Lubuskie	dotacja
28	GW	Przepompownia Ludziszawice - odbudowa	Województwo Lubuskie	dotacja
29	EE	Kampania edukacyjno-informacyjna w ramach uświadomienia zmian wynikających z nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gospodarka odpadami komunalnymi- praktyczny informator dla mieszkańców.	Związek Celowy Gmin MG-6	dotacja
30	GW	Odbudowa i modernizacja rzeki Żarki w km 0+000-6+576 opracowanie dokumentacji technicznej	Województwo Lubuskie	dotacja
31	OZ	Usuwanie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Siedlisko.	Gmina Siedlisko	dotacja
32	NZ	Doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim w podstawowy sprzęt i urządzenia z zakresu ratownictwa chemiczno-ekologicznego	Powiat Krośnieński	dotacja
33	OZ	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Sól.	Gmina Nowa Sól	dotacja
34	EE	Kampania informacyjno- edukacyjna dla mieszkańców powiatu strzelecko- dreźnieckiego dotycząca wprowadzenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	Celowy Związek Gmin SGO5 Stare Kurowo	dotacja
35	OZ	Usuwanie azbestu z obszaru Gminy Bytom Odrzański - etap III 2013 r.	Gmina Bytom Odrzański	dotacja
36	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest położonych na terenie gminy Dąbie w 2013 r.	Gmina Dąbie	dotacja
37	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Jasień.	Gmina Jasień	dotacja
38	OZ	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brody w roku 2013.	Gmina Brody	dotacja
39	OZ	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Górzycy.	Gmina Górzycy	dotacja
40	OZ	Realizacja programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Szprotawa	Gmina Szprotawa	dotacja
41	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kargowa.	Gmina Kargowa	dotacja
42	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Świebodzin na lata 2012-2032.	Gmina Świebodzin	dotacja
43	NZ	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego z funkcją ograniczania stref skażeń chemicznych wraz z wyposażeniem, dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żarach.	Powiat Żarski - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żarach	dotacja
44	OZ	Usuwanie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czerwieńsk.	Gmina Czerwieńsk	dotacja
45	EE	Wdrażanie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi - kampania informacyjna dla mieszkańców Gminy Słubice.	Gmina Słubice	dotacja
46	OZ	Usuwanie azbestu z obszaru gminy i miasta Nowe Miasteczko.	Gmina Nowe Miasteczko	dotacja

47	EE	Gospodarowanie odpadami komunalnymi według nowych zasad w ramach kampanii informacyjnej dla mieszkańców Gminy Skwierzyna - materiały informacyjne.	Gmina Skwierzyna	dotacja
48	EE	Kampania informacyjna Gminy Sulęcín w zakresie gospodarki odpadami.	Gmina Sulęcín	dotacja
49	OZ	Usuwanie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zielona Góra.	Gmina Zielona Góra	dotacja
50	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubniewice.	Gmina Lubniewice	dotacja
51	OZ	Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Sulęcín na lata 2009-2032.	Gmina Sulęcín	dotacja
52	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest położonych na terenie gminy Zabór.	Gmina Zabór	dotacja
53	OZ	Likwidacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Cybinka w roku 2013.	Gmina Cybinka	dotacja
54	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Krzeszyce	Gmina Krzeszyce	dotacja
55	EE	Zagospodarowanie terenu przy siedzibie Nadleśnictwa Zielona Góra na cele edukacji przyrodniczo- leśnej	Nadleśnictwo Zielona Góra Wilkanowo Przysiółek Rybno	dotacja
56	OZ	Likwidacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Kozuchów w roku 2013.	Gmina Kozuchów	dotacja
57	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Ośno Lubuskie.	Gmina Ośno Lubuskie	dotacja
58	OZ	Realizacja gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w Torzymiu.	Gmina Torzym	dotacja
59	OZ	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bobrowice.	Gmina Bobrowice	dotacja
60	OZ	Usuwanie azbestu z terenu Gminy Rzepin.	Gmina Rzepin	dotacja
61	OZ	Usuwanie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sulechów.	Gmina Sulechów	dotacja
62	MN	Program ochrony powietrza dla strefy lubuskiej.	Województwo Lubuskie	dotacja
63	NZ	Doposażenie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zielonej Górze w średni samochód ratowniczo-gaśniczy ze sprzętem do ograniczenia stref skażeń chemicznych.	Miasto Zielona Góra Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zielonej Górze	dotacja
64	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest.	Gmina Wschowa	dotacja
65	OZ	Utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Strzelce Krajeńskie.	Gmina Strzelce Krajeńskie	dotacja
66	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Babimost w roku 2013.	Gmina Babimost	dotacja
67	OZ	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z nieruchomości będących w posiadaniu osób fizycznych na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą, w 2013 r.	Miasto Kostrzyn nad Odrą	dotacja
68	OZ	Likwidacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowogród Bobrzański	Gmina Nowogród Bobrzański	dotacja
69	NZ	Dostawa dla Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Kostrzynie nad Odrą podległej Komendzie Miejskiej PSP w Kostrzynie nad Odrą podległej Komendzie Miejskiej PSP w Gorzowie Wlkp.	Miasto Gorzów Wlkp, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.	dotacja
70	NZ	Wyposażenie jednostek ratowniczych Ochotniczych Straży Pożarnych w specjalistyczny sprzęt i środki ochrony osobistej do działań w zakresie ochrony środowiska.	Zarząd Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP	dotacja
71	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Kłodawa.	Gmina Kłodawa	dotacja
72	OZ	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krosno Odrzańskie.	Gmina Krosno Odrzańskie	dotacja

73	NZ	Budowa centrum ratownictwa pożarniczego w Nowym Miasteczku.	Gmina Nowe Miasteczko	dotacja
74	ZW	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Lemierzycach oraz wykonanie dwóch nowych studni głębinowych	Gmina Słońsk	pożyczka
75	OW	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w m. Jasień obejmującej ul. Lubską, Mickiewicza, Rolniczą, Akacjową, Letnią, Brzozową, Brukową i Konopnickiej.	Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasień	pożyczka
76	OW	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w m. Jasień obejmującą ul. Lubską, Mickiewicza, Rolniczą, Akacjową, Letnią, Brzozową, Brukową i Konopnickiej.	Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasień	pożyczka
77	NZ	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla OSP Przewóz.	Gmina Przewóz	pożyczka
78	NZ	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla OSP Przewóz.	Gmina Przewóz	pożyczka
79	OA	Zabudowa dwóch nowych układów odpylania dla kotłów w ciepłowni K-1031 w Nowej Soli.	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA Opole	pożyczka
80	OA	Kompleksowa przebudowa kotła WCO - 80 nr 3 wraz z przebudową instalacji odpylania tego kotła oraz przebudowa instalacji odpylania kotła WCO -80 nr 2 w kotłowni przy ul. Łąkowej w Sulechowie.	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA Opole	pożyczka
81	ZW	Rozbudowa i modernizacja kontenerowej stacji uzdatniania wody w Trzcielu oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody w Chociszewie.	Gmina Trzciel	pożyczka
82	OW	Modernizacja ciągu technologicznego obróbki mechanicznej i termicznej osadów ściekowych. Modernizacja węzła odwadniania osadów ściekowych.	Spółka Wodno - Ściekowa " Złota Struga"	pożyczka
83	OW	Renowacja kanalizacji sanitarnej w ulicy: 1 Maja, Wandy i Kochanowskiego w Słubicach.	Zakład Usług Wodno - Ściekowych Sp. z o.o. Słubice	pożyczka
84	OW	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Krosno Odrzańskie - etap I.	Krośnieńskie Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim	pożyczka
85	OW	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Lemierzyce i Ownice.	Gmina Słońsk	pożyczka
86	NZ	Budowa centrum ratownictwa pożarniczego w Nowym Miasteczku.	Gmina Nowe Miasteczko	pożyczka
87	OW	Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Lubogoszcz.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sława Sp. z o.o.	pożyczka
88	OW	Budowa i remont sieci wodno- kanalizacyjnej w Kargowej.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Kargowa	pożyczka
89	OW	Budowa i remont sieci wodno- kanalizacyjnej w Kargowej.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Kargowa	pożyczka
90	OW	Zakup samochodu asenizacyjnego.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kozuchów	pożyczka
91	OW	Zakup samochodu asenizacyjnego.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kozuchów	pożyczka
92	OW	Budowa i modernizacja sieci oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych w aglomeracji Żary.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Żary	pożyczka
93	OP	Monitoring liczebności nietoperzy i warunków mikroklimaticznych w rezerwacie przyrody Nietoperek, położonym na obszarze Natura 2000.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	przekazanie środków
94	EE	Wydanie publikacji o zabytkowych parkach województwa lubuskiego.	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Zielonej Górze	przekazanie środków
95	OP	Wykonanie monitoringu ornitologicznego lęgowych oraz migrujących gatunków ptaków na terenie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w granicach województwa lubuskiego.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	przekazanie środków

96	MN	Realizacja zadań Państwowego Monitoringu Środowiska na obszarze województwa lubuskiego w 2013 roku i doposażenie laboratoriów WIOŚ w Zielonej Górze.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	przekazanie środków
97	NZ	Modernizacja komory dymowej w Ośrodku Szkolenia PSP w Świebodzinie	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.	przekazanie środków

EE - edukacja ekologiczna	NZ - nadzwyczajne zagrożenia	OZ - ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami
GW - gospodarka wodna	OA - ochrona powietrza	OW - ochrona wód
MN - monitoring środowiska	OP - ochrona przyrody	ZW - zaopatrzenie w wodę

Zestawienie dofinansowania umów azbestowych w 2013 roku wg gmin**wykaz nr 2**

Lp	Gmina	Dofinansowanie [zł]	Osiągnięty efekt ekologiczny [Mg]	Średni koszt unieszkodliwienia 1 Mg azbestu [zł]
1	Bobrowice	42 563,08	65,351	651
2	Nowogród Bobrzański	64 067,50	130,750	490
3	Kozuchów	68 095,36	91,660	743
4	Nowa Sól	17 757,89	25,500	696
5	Kostrzyn nad Odrą	9 820,28	16,140	608
6	Babimost	22 260,26	49,270	452
7	Brody	5 049,10	8,060	626
8	Dąbie	53 310,02	84,480	631
9	Kargowa	10 030,33	13,977	718
10	Bytom Odrzański	11 987,52	17,780	674
11	Czerwieńsk	129 894,74	160,001	812
12	Górzycza	41 559,80	89,700	463
13	Świebodzin	81 193,46	102,363	793
14	Szprotawa	36 815,77	65,054	566
15	Krzeszyce	9 720,00	19,950	487
16	Kłodawa	29 844,36	55,060	542
17	Siedlisko	9 659,24	19,920	485
18	Wschowa	31 040,81	32,885	944
19	Jasień	7 311,60	8,740	837
20	Zielona Góra	199 554,83	225,778	884
21	Ośno Lubuskie	196 929,00	437,620	450
22	Nowe Miasteczko	30 416,47	64,990	468
23	Torzym	33 542,90	72,140	465
24	Sulęcín	68 431,95	130,346	525
25	Strzelce Krajeńskie	53 216,65	67,260	791
26	Cybinka	29 944,59	39,620	756
27	Krosno Odrzańskie	16 570,35	20,000	829
28	Sulechów	51 704,85	88,401	585
29	Rzepin	46 494,00	82,120	566
30	Zabór	47 393,16	89,940	527
31	Lubniewice	59 854,90	81,300	736

Wykaz umów z POIiŚ – stan na dzień 31 grudnia 2013 roku

wykaz nr 3

Lp	Data podpisania umowy / ostatniego aneksu	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość ogółem (zł)	Dofinansowanie (zł)	Data zakończenia realizacji
1	2013-12-13	Gospodarka wodno-ściekowa miasta Nowa Sól i gmin ościennych – Etap 2	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	23 178 817,41	10 503 445,97	2015-06-30
2	2010-12-16	Ujście Warty - zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji Witnica	Gmina Witnica	26 934 638,16	13 212 296,86	2012-12-31
3	2012-12-12	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Żagań	Żagańskie Wodociągi i Kanalizacje Spółka z o.o.	79 654 971,00	34 045 971,94	2014-12-31
4	2012-12-13	Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie miasta i gminy Lubsko	Gmina Lubsko	54 396 066,90	22 157 191,90	2013-12-31
5	2012-10-31	"Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno - ściekowej dla aglomeracji Szprotawa"	Gmina Szprotawa	106 907 706,76	51 508 521,52	2015-06-30
6	2013-03-11	„Gospodarka ściekowa na terenie aglomeracji Zielona Góra – Etap III”	Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	58 857 287,63	26 075 283,95	2015-05-31
RAZEM PRIORYTET I				349 929 487,86	157 502 712,14	
1	2013-07-31	Rozbudowa i modernizacja Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp., ul. Małszyńska 180 – etap III	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.	18 398 955,00	7 879 315,08	2014-12-31
2	2013-11-20	Rozbudowa i modernizacja systemu gospodarki odpadami dla rejonu Zielonej Góry	Miasto Zielona Góra	26 756 120,64	10 180 935,63	2013-09-20
3	2011-12-12	Rozbudowa i modernizacja Zakładu Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp., ul. Małszyńska 180	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.	24 920 589,73	11 321 777,61	2011-07-15
RAZEM PRIORYTET II				70 075 665,37	29 382 028,32	
OGÓLEM				420 005 153,23	186 884 740,46	

Umowy LRPO podpisane w 2013 roku**wykaz nr 4**

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Data podpisania umowy	dofinansowanie (zł)	wartość ogółem (zł)
1	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych w Żaganiu	Powiat Żagański	2013-10-29	1 539 183,97	1 933 400,84
2	Termomodernizacja obiektu Szkoły Podstawowej nr 8 w Żarach	Gmina Żary o statusie miejskim	2013-10-07	1 301 199,89	2 206 837,75
3	Termomodernizacja obiektów oświatowych w Zielonej Górze	Miasto Zielona Góra	2013-12-11	3 574 964,77	4 205 840,91
4	Przebudowa kotłowni węglowej na gazową w budynku Państwowej Szkoły Muzycznej przy ul. Chrobrego 26 w Zielonej Górze	Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia	2013-10-16	166 406,22	197 781,76
5	Termomodernizacja budynków w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przy ul. Wazów 42 w Zielonej Górze	Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Zielonej Górze	2013-11-27	1 959 301,10	3 274 074,86
6	Termomodernizacja obiektu formacyjnego Katolickiego Stowarzyszenia w Służbie Nowej Ewangelizacji Wspólnota Św. Tymoteusza w Gubinie wraz z wymianą systemu ciepłego (OZE)	Katolickie Stowarzyszenie w Służbie Nowej Ewangelizacji Wspólnota Św. Tymoteusza	2013-12-13	2 207 192,38	2 596 696,92
7	Budowa Małej Elektrowni Wodnej na rzece Czarna Mała w Klikowie	Mała Elektrownia Wodna BOSTA Stanisław Kulka	2013-09-27	369 325,00	1 075 020,00
8	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Babimost	Gmina Babimost	2013-10-21	3 041 726,13	3 931 547,05
9	Termomodernizacja budynku szpitala w Wojnowie-nowa kotłownia gazowa oraz kolektory słoneczne.	Szpital Rehabilitacyjno - Lecznicy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie	2013-11-19	288 836,17	339 807,27
10	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa hali sportowej i budynku dydaktycznego przy I Liceum Ogólnokształcącym im. A. Mickiewicza w Sulęcinie - termomodernizacja (ETAP I)	Powiat Sulęciński	2013-10-28	1 894 221,39	2 228 495,76
11	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację obiektów ochrony zdrowia w Nowym Szpitalu w Świebodzinie Sp. z o.o.	Nowy Szpital w Świebodzinie Sp. z o.o.	2013-10-03	1 736 032,44	2 226 063,83
12	Termomodernizacja budynków oświatowych oraz kultury w Gminie Kargowa	Gmina Kargowa	2013-10-02	2 481 529,72	3 345 969,86
13	Termomodernizacja budynków oświatowych w Świebodzinie	Gmina Świebodzin	2013-10-22	4 058 671,74	5 415 170,74
14	Termomodernizacja budynku Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr"	Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr"	2013-12-11	269 846,10	320 466,00

15	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Gronowie	Gmina Dąbie	2013-09-17	325 095,67	415 723,37
16	Kompleksowa termomodernizacja budynków oświatowych Gminy Świdnica w formule partnerstwa publiczno-prywatnego	Gmina Świdnica	2013-09-27	1 095 275,77	1 311 929,73
17	Termomodernizacja zespołu budynków Publicznego Gimnazjum w Strzelcach Krajeńskich	Gmina Strzelce Krajeńskie	2013-10-29	1 952 429,43	2 362 198,13
18	Termomodernizacja budynku Publicznego Gimnazjum w Czarnowicach, gmina Gubin	Gmina Gubin	2013-11-19	505 937,59	809 539,88
19	Termomodernizacja budynku Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze	Województwo Lubuskie	2013-10-29	629 727,95	740 856,42
20	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół w Ciosańcu oraz Gimnazjum w Sławie	Gmina Sława	2013-11-19	1 860 906,54	2 685 488,97
21	Budowa farmy fotowoltaicznej "Gubin 1" o mocy 1,504 MW	Przedsiębiorstwo Energetyczne Gubin Sp. z o.o.	2013-11-25	3 469 112,23	10 127 303,54
22	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych jako element podniesienia efektywności energetycznej w Szpitalu Powiatowym w Drezdenku	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	2013-11-19	1 031 110,57	1 222 114,91
23	Termomodernizacja Szpitala Powiatowego w Sulęcinie u. Witosa 4 i 7	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulęcinie	2013-11-20	1 232 913,00	1 462 178,05
24	Termomodernizacja Muzeum Miejskiego w Nowej Soli	Gmina Nowa Sól - Miasto	2013-10-07	1 185 204,09	2 516 704,60
25	Termomodernizacja obiektów edukacyjnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii dla obiektu - Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Czerwieńsku	Gmina Czerwieńsk	2013-10-16	1 054 083,24	1 748 489,94
26	Termomodernizacja budynku Ośrodka Rehabilitacji Leczniczej w Nowej Soli	SPZOZ Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej	2013-11-19	283 325,21	352 667,95
27	Termomodernizacja Ośrodka dla dzieci z wadami Słuchu i Mowy ul. Spokojna 2	Powiat Żarski	2013-10-21	2 073 209,61	2 448 795,06
28	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku SP ZOZ w Sulechowie	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie	2013-11-20	1 381 668,97	2 104 428,01